

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Полтавський державний аграрний університет
Освітня програма	28379 Бізнес-адміністрування
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	073 Менеджмент

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Полтавський державний аграрний університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	28379
Назва ОП	Бізнес-адміністрування
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	073 Менеджмент
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Яковенко Олена Іванівна, Міненко Софія Іванівна, Шатілова Олена Володимирівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	27.03.2023 р. – 29.03.2023 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/11553/vidomostisomen.pdf
Програма візиту експертної групи	https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/11691/programa_men_bez_posylan_1.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОП “Бізнес-адміністрування” враховує вимоги ринку праці Полтавського регіону та інтереси стейкхолдерів. У ЗВО створено сприятливе освітнє середовище та наявна необхідна матеріально-технічна база для забезпечення можливості навчання здобувачів другого (магістерського) рівня та надання якісних освітніх послуг. Опанування передбачених програмою обов’язкових освітніх компонент забезпечує здобувачам вищої освіти набуття необхідних професійних компетентностей, у т.ч. соціальних навичок. ЗВО надає широкий спектр можливостей здобувачам вищої освіти для поглиблення рівня своїх знань і формування індивідуальної освітньої траєкторії, у т.ч. за рахунок реалізації програм академічної мобільності, а також набуття практичних навичок, у т.ч. за рахунок плідної співпраці з роботодавцями. Освітній процес здійснюється із дотриманням норм чинного законодавства України та у відповідності до внутрішніх нормативних документів ЗВО. Наведена у відомостях СО інформація була достовірною. Здобувачі вищої освіти дуже схвально відгукуються про ЗВО, ОП і викладацький склад. Роботодавці задоволені рівнем професійних компетентностей випускників ОП. Основні висновки щодо відповідності Критеріям: на взірцевому рівні (рівень А) - людські ресурси; повна відповідність без ідентифікованих недоліків (рівень В) - проектування та цілі ОП, доступ до ОП та визнання результатів навчання, освітнє середовище та матеріальні ресурси; відповідність з незначними недоліками (рівень В) - структура та зміст ОП, навчання і викладання за ОП, контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність, внутрішнє забезпечення якості ОП, прозорість та публічність. Загалом, ОП повністю відповідає критеріям оцінювання якості ОП.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

ОП є унікальною і спрямована на забезпечення потреб регіонального ринку праці Полтавщини. Цілі ОП відповідають місії зво, визначалися і коригувалися згідно рекомендацій роботодавців. До ОП за рекомендацією стейкхолдерів було включені додаткові ПРН, пов’язані з підготовкою менеджерів із високою культурою розумової праці, стратегічним, інноваційним мисленням, здатних застосовувати існуючі методи та інструменти менеджменту для раціоналізації управління організацією, в т.ч. тієї, яка функціонує в агропродовольчій сфері. ОП щорічно оновлюється у т.ч. з урахуванням пропозицій стейкхолдерів і досвіду інших ЗО. Формування ІОТ здобувачів здійснюється за рахунок вивчення вибіркового НД, у т.ч. з інших ОП, вільного вибору тем курсових і кваліфікаційних робіт, а також зарахування РН, отриманих у неформальній освіті та під час академічної мобільності. У процесі формування ІОТ здобувачі отримують консультативну допомогу від НПП, гаранта і куратора. ОП передбачає практичну підготовку здобувачів вищої освіти і забезпечує можливості набуття ними необхідних для здійснення професійної діяльності компетентностей і соціальних навичок. Здобувачі освіти поєднують навчання і дослідження, є переможцями конкурсів наукових робіт. У ПДАУ реалізується студентоцентризований підхід. ЗВО сприяє інтернаціоналізації навчання і надає широкий спектр можливостей для реалізації міжнародних проєктів. НПП використовують результати власних досліджень у процесі викладання і регулярно оновлюють методичне забезпечення ОК. Системно розвивається культура академічної доброчесності. Взірцевими є практики: надання рекомендації від гаранта при доборі НПП до реалізації ОП; створено відділ із забезпечення освіти дорослих та інноваційного розвитку; сприяння ЗВО професійному розвитку НПП шляхом надання широкого спектру безкоштовних можливостей для підвищення їх кваліфікації і розвитку їх викладацької майстерності, у т.ч. через власні програми і в партнерстві з іншими українськими та іноземними організаціями; стимулювання гаранта ОП (15% від посадового окладу); залучення до реалізації ОП НПП, які на 100% є штатними працівниками ПДАУ, працюють на умовах контракту, і які повністю відповідають за своєю академічною та професійною кваліфікацією тим ОК, які вони забезпечують, і які регулярно підвищують свою кваліфікацію, що забезпечує успішну реалізацію ОП та досягнення визначених ОП цілей та ПРН; активного і на системній основі залучаються до організації та реалізації освітнього процесу професіонали-практики. У ЗВО створено безпечне, комфортне та інклюзивне освітнє середовище. Створено інформаційний центр кафедри менеджменту ім І.А. Маркіної, на базі якого здійснюється інформаційна підтримка здобувачів вищої освіти. З метою соціальної підтримки учасників освітнього процесу, а також задля врегулювання можливих конфліктних ситуацій, створено Інститут омбудсмена учасників освітнього процесу. Вичерпна інформація про всі аспекти освітнього процесу оприлюднена на сайті.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Слабкі сторони: 1) у метод. док. ОК, у межах яких ОП передбачається набуття РН, спрямованих на здобуття соц. навичок (ОК01:РП7, РН10; ОК02: ПР07; ОК03: РН07, РН09, РН11; ОК10: НР10, РН17), зазначені форми і методи навчання (лекція, бесіда, розповідь-пояснення, демонстрування, спостереження, практичні роботи, робота з нормативно-правовими актами, використання мультимедійних презентацій, дистанційне навчання, дедуктивний, узагальнення, методи самостійної роботи, робота під керівництвом викладача) не орієнтовані на набуття соціальних навичок; 2) використовувані методи навчання ОК04 (словесні, індуктивний, дедуктивний, евристичний, дослідницький, аналітичний, порівняння, узагальнення, виокремлення основного), не сприяють досягненню РН03; 3) відсутні РП ОК06 і РП ОК10; 4) згідно п.3.10 табл.1 на с.9 “Порядку перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень у ПДАУ” для текстів з високим рівнем оригінальності (зокрема, допускається до 15% запозичень для кваліфікаційної магістерської роботи) не передбачена експертиза доброчесності запозичень, робота одразу допускається до захисту; згідно п.3.11. “роботи, які мають високий і достатній рівень оригінальності, за умови відсутності неправомірних запозичень у тексті, допускаються до захисту/видання”; процедура ідентифікації

неправомірних запозичень і відповідальні за цю ідентифікацію не визначені; 5) результати моніторингу кар'єрного шляху випускників не оприлюднені на сайті. Рекомендації: 1) з наступного н.р. удосконалити метод. забезпечення ОК, у межах яких ОП передбачається набуття РН, орієнтованих на здобуття соціальних навичок (ОК1, ОК2, ОК3, ОК10) шляхом включення таких форм і методів навчання, які б сприяли набуттю здобувачами вищої освіти соціальних навичок: ділові ігри, підготовка командних проєктів, групове розв'язання бізнес-кейсів, презентації власних досліджень, участь у конференціях, круглих столах тощо; 2) до 23-24 н.р. удосконалити методичне забезпечення ОК04, у межах якої ОП передбачається набуття РНОЗ, шляхом уточнення переліку використовуваних форм і методів навчання і включення таких форм і методів навчання, які б сприяли набуттю здобувачами вищої освіти навичок проєктування ефективних систем управління: проєктування професійних ситуації, кейс-метод, розробка проєкту тощо; 3) до 23-24 н.р. розробити РП ОК06 і РП ОК10; 4) протягом 1 року удосконалити “Порядок перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень у ПДАУ”, зокрема, шляхом деталізації процедури ідентифікації неправомірних запозичень і визначення відповідальних за її проведення, для текстів з високим рівнем оригінальності передбачити процедуру ідентифікації неправомірних запозичень, оскільки і в незначних відсотках запозичень можуть мати місце ознаки академічного плагіату; 5) оприлюднювати на сайті ЗВО результати моніторингу кар'єрного шляху випускників (проведених результатів анкетування випускників) з періодичністю не менше 1 разу на рік.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проєктування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Мета ОП - підготовка фахівців зі сформованою системою професійних компетентностей щодо ефективного управління підприємствами усіх видів економічної діяльності та форм власності в умовах функціонування сучасного бізнес-середовища (<http://surl.li/fdyic>) відповідає місії ПДАУ, що зазначена в “Стратегії розвитку ПДАУ на 2021-2025 рр.” - “...є закладом вищої освіти, що створює, зберігає, примножує та поширює знання в наступних галузях: аграрно-продовольчій, природничій, біоінженерній, виробничотехнологічній, архітектурно-будівельній, електрично-інженерній, механіко-інженерній, транспортній, ветеринарно-медичній, соціально-поведінковій, гуманітарній, освітньо-педагогічній, інформаційних технологій, управлінсько-адміністративній, правовій, публічного управління та адміністрування, міжнародних відносин і сфері обслуговування шляхом забезпечення високої якості підготовки фахівців відповідно до діючих міжнародних і вітчизняних стандартів вищої освіти, потреб стейкхолдерів та вимог до високого рівня конкурентоспроможності випускників на ринку праці, підвищення їхньої професійної мобільності” (<http://surl.li/dbyeh>). Перший проректор наголосив на відповідності мети ОП стратегії розвитку ПДАУ, а також на унікальності ОП, зокрема її спрямованості на підготовку висококваліфікованих управлінців для аграрної сфери, які здатні аналітично мислити, розробляти стратегію розвитку аграрних підприємств.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

У формуванні цілей та ПРН ОП розробниками були враховані пропозиції стейкхолдерів. На ОП отримані схвальні рецензії від С.Марчишинця - завідувача відділу економічних досліджень Полтавського науково-дослідного інституту експертно-криміналістичного центру МВС України; В.Івко - директора С(Ф)Г «Івко В.І», С.Шабельника - випускника ОП, диспетчера підготовчих курсів для вступників Навчально-наукового центру інформаційно-комунікативних освітніх технологій та освіти дорослих ПДАУ; Т. Лепейко - д.е.н., проф. завідувача кафедри менеджменту та бізнесу ХНУ ім. Семена Кузнеця. Рецензенти зазначили потребу у підготовці фахівців з менеджменту, наголосили на перевагах ОП. Зокрема, Т.Лепейко зазначила, що в ОП врахування специфіка функціонування агропродовольчої сфери. За пропозицією С.Марчишинця уточнено мету ОП “управління організаціями в умовах трансформації бізнес-середовища”. За пропозицією В.Івко зроблено наголос на унікальності ОП, що пов'язано з необхідністю підготовки висококваліфікованих менеджерів для агропродовольчої сфери, зокрема уточнено, що: “програма сприяє формуванню менеджерів із високою культурою розумової праці, стратегічним, інноваційним мисленням, здатних застосовувати існуючі методи та інструменти менеджменту для раціоналізації управління організацією, в т. ч. тієї, яка функціонує в агропродовольчій сфері” (<http://surl.li/fdyic>). На організаційній он-лайн зустрічі гарант ОП повідомив ЕГ, що здобувачі залучаються до процесу удосконалення ОП шляхом проведення опитувань за різними напрямками та урахуванням їх результатів, також до складу проєктної

групи з розробки ОП редакції 2022 р. включено здобувачку освіти А.Гончаренко. Гарант зазначив, що в цілому було розглянуто близько 16 пропозицій представників різних груп стейкхолдерів, з них 9 враховано. Порівняльну таблицю, щодо пропозиції стейкхолдерів та їх урахування оприлюднено на сайті (<http://surl.li/cnfdg>). ЗВО на запит ЕГ (п.4 запиту від 27.03.2023 р.) надав витяги з протоколів засідання кафедри, які засвідчують залучення стейкхолдерів до процесів обговорення пропозицій з удосконалення ОП. На фокус групах з НПП, випускниками, роботодавцями та на відкритій зустрічі присутні повідомили ЕГ, що надавали пропозиції щодо удосконалення ОП, залучалися до засідань кафедри, регулярно проходять опитування.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

На зустрічах з гарантом, представниками адміністрації та роботодавцями присутні підтвердили потребу регіону у підготовці висококваліфікованих фахівців у галузі менеджменту, які мають аналітичні здібності, вміють працювати у команді та володіють навичками тайм-менеджменту, інструментами планування роботи тощо. Роботодавці наголосили на необхідності підготовки для Полтавщини менеджерів саме для аграрної сфери. Цей аспект відображено у змісті відповідних ОК, зокрема: ОК4 (Тема 8), ОК6 (Тема 2), ОК9 (Тема 8). Гарант ОП зазначив, що у процесі розроблення нової редакції ОП здійснено аналіз та враховано досвід ОП вітчизняних ЗВО: ЛНУ імені Івана Франка, ХНЕУ ім. С. Кузнеця, КНЕУ ім. Вадима Гетьмана, Укоопспілка «ПУЕТ». Зокрема, досвід КНЕУ ім. Вадима Гетьмана було враховано під час формулювання мети і фокусу ОП та складання переліку вибіркового дисциплін; досвід ЗВО Укоопспілки «ПУЕТ» - при визначенні переліку обов'язкових компонентів, з аспектом на ризикозахищеність та безпеку підприємств та при формулюванні РН; досвід ЛНУ імені Івана Франка - при визначенні послідовності вивчення ОК; ХНЕУ ім. С. Кузнеця - при формуванні структурно-логічної схеми вивчення ОК. Аналіз ОП закордонних ЗВО показав, що їх досвід враховано, зокрема: GBSB Global Business School in Barcelona - при формулюванні СК14, РН17 та додаванням ОК8; Academia WSB - у змісті ОК7, ОК4 щодо управління змінами.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

ОП дозволяє досягти РН, визначених Державним стандартом другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 073 «Менеджмент». Додатково за рекомендацією стейкхолдерів до ОП було додано: СК11 - здатність застосовувати знання та уміння в галузі маркетингу щодо формування комплексу маркетингу, створення системи стратегічного маркетингу та забезпечення ефективного розвитку підприємства в динамічному бізнес-середовищі; СК12 - здатність до управління безпекою та ризиками організації в сучасному бізнес-середовищі; СК13 - здатність тлумачити та застосовувати нормативно-правові акти, юридично грамотно оцінювати юридичні факти, вільно орієнтуватися в сучасному правовому полі; СК14 - здатність до адекватного сприйняття часу (суб'єктивної оцінки часу і часового простору міжособистісної взаємодії), дотримання принципів тайм-менеджменту, володіння навичками планування часу, раціонального перерозподілу часових пріоритетів та лімітів міжособистісного спілкування. Додатково включено РН, які змістовно відповідають фаховим компетентностям: РН14 - застосовувати знання та уміння в галузі маркетингу щодо формування комплексу маркетингу, створення системи стратегічного маркетингу та забезпечення ефективного розвитку підприємства в динамічному ринковому середовищі; РН15 - володіти знаннями законодавства України у сфері договірної права та застосовувати їх у практичній діяльності; РН16 - проводити кількісний та якісний аналіз ризиків підприємства та розробляти заходи щодо їх мінімізації та усунення. РН17 - знати та вміти застосовувати сучасні технології тайм-менеджменту, планувати власний час для досягнення цілей та підвищення особистої та організаційної продуктивності. Додаткові СК та РН відображають цілі ОП, пов'язані у тому числі з підготовкою менеджерів із високою культурою розумової праці, стратегічним, інноваційним мисленням, здатних застосовувати існуючі методи та інструменти менеджменту для раціоналізації управління організацією, в т.ч. тієї, яка функціонує в агропродовольчій сфері, її безпекою, інноваційно-інвестиційної діяльності, а також розробляти нові, на базі сучасних наукових досягнень та практичної апробації.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Цілі ОП відповідають місії ПДАУ. ОП спрямована на забезпечення потреб регіонального ринку праці Полтавщини у кваліфікованих менеджерах аграрної сфери. При розробленні ОП враховано досвід вітчизняних і закордонних закладів освіти, які реалізують аналогічні ОП. Цілі ОП визначалися і коригувалися у відповідності до рекомендацій, наданих роботодавцями, що сприяло забезпеченню унікальності ОП - підготовці фахівців для агропродовольчої сфери. До ОП за рекомендацією стейкхолдерів було включені додаткові результати навчання, пов'язані з підготовкою менеджерів із високою культурою розумової праці, стратегічним, інноваційним мисленням, здатних

застосовувати існуючі методи та інструменти менеджменту для раціоналізації управління організацією, в т.ч. тієї, яка функціонує в агропродовольчій сфері.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабкі сторони відсутні.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОП є унікальною. Цілі ОП чітко визначені, відповідають місії та стратегії ПДАУ, визначалися з урахуванням рекомендацій стейкхолдерів, а також на основі вивчення досвіду вітчизняних та іноземних закладів освіти, які реалізують аналогічні ОП. До переліку регламентованих Стандартом РН, відповідно до рекомендацій роботодавців, додані РН, які враховують тенденції розвитку ринку праці і специфіку агропромислової сфери. Застосування цілісного підходу в оцінюванні виявлених фактів та їх аналіз, а також відсутність недоліків та/або слабких сторін за окремими підкритеріями, дозволило ЕГ при генеруванні підсумкової оцінки зробити висновок про повну відповідність ОП Критерію 1.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

ОП "Бізнес-адміністрування" (нова редакція) затверджена рішенням Вченої ради ПДАУ (протокол від 23.06.2022 р. № 18) та введена в дію з 01.09.2022 р. (наказ в.о. ректора від 24.06.2022 № 154) (<http://surl.li/fdyic>). Гарант Д. Дячков на організаційній зустрічі повідомив ЕГ, що ОП була започаткована у 2017 р. і оновлюється щорічно; необхідність оновлення ОП зумовлена урахуванням тенденцій розвитку регіональних умов ринку праці, тенденціями розвитку бізнесу, урахуванням пропозицій стейкхолдерів, у т.ч. здобувачів, роботодавців і представників академічної спільноти. Обсяг ОП складає 90 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам Закону України "Про вищу освіту" (від 09.08.2019 р. № 1556-VII) до освітньо-професійної програми другого (магістерського) рівня вищої освіти (розділ II, ст. 5, пп.5), а також Стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня вищої освіти ступеня "магістр" галузь знань 07 "Управління та адміністрування", за спеціальністю 073 "Менеджмент" (наказ МОН України від 10.07.2019 р. № 959, <http://surl.li/fdyic>). Обсяг обов'язкових ОК ОП складає 66 кредитів ЄКТС (73,3%), вибіркового ОК – 24 кредитів ЄКТС (26,7%). Обсяг навчальних дисциплін за вибором здобувачів становить не менш як 25 % загальної кількості кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам Закону України "Про вищу освіту" (від 09.08.2019 р. № 1556-VII; розділ X, ст. 62, пп.15).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Структуру та зміст ОП визначає р.4 "Положення про організацію освітнього процесу в ПДАУ" (<http://surl.li/beeca>). Поточна редакція ОП та НП розроблена у відповідності до "Методичних рекомендацій з розроблення освітньої (освітньо-професійної, освітньо-наукової) програми I-III рівнів вищої освіти в ПДАУ" (<http://surl.li/bhdvc>). Зміст ОП має чітку структуру: виокремлено обов'язкові (66 кредитів ЄКТС - 73,3%) і вибірково (24 кредити ЄКТС - 26,7%) ОК. Обов'язкова частина ОП складається із дисциплін загальної підготовки (ОК1, ОК2) загальним обсягом 7 кредитів ЄКТС (7,7%), дисциплін професійної підготовки (ОК3-ОК11) загальним обсягом 33,5 кредити ЄКТС (37,2%), практики (ОК12, ОК13) загальним обсягом 12 кредитів ЄКТС (13,4%), а також підготовки кваліфікаційної роботи та атестації (ОК14, ОК15) загальним обсягом 13,5 кредитів ЄКТС (15%). На вибірково частину ОП відводиться 24 кредити ЄКТС, у межах якої здобувачі мають можливість сформувати індивідуальну освітню траєкторію і поглибити свої знання та компетентності. Вибіркова частина не розділена на групи, всі вибірково ОК є професійно-орієнтованими. ОК раціонально розподілені за роками і семестрами навчання у логічній послідовності. Поточна редакція ОП (<http://surl.li/fdyic>) містить всі необхідні структурні елементи профілю (п.1 ОП, у т.ч., однозначні формулювання результатів навчання), а також матриці відповідності програмних компетентностей компонентам

освітньої програми (п.4 ОП) і забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми (п.5 ОП). Структурно-логічна схема ОП (п.2 ОП) дає можливість встановити логічну послідовність вивчення ОК, що забезпечують досягнення мети ОП та заявлених ПРН. За сукупністю наведених фактів ЕГ дійшла висновку, що обов'язкові ОК у їх логічній послідовності дозволяють забезпечити формування інтегральної компетентності та досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

ЕГ дійшла висновку, що зміст ОП є унікальним і відповідає предметній області спеціальності 073 "Менеджмент" за необхідними складовими. Зокрема, на основі аналізу змісту ОП (<http://surl.li/fdyic>), НП, рецензій стейкхолдерів на ОП (<http://surl.li/foncp>, <http://surl.li/fonct>, <http://surl.li/ezzqm>, <http://surl.li/fondb>), ЕГ зробила висновок про відповідність ОП предметній області, встановленої вимогами Стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня вищої освіти ступеня "магістр" галузь знань 07 "Управління та адміністрування", за спеціальністю 073 "Менеджмент" (наказ МОН України від 10.07.2019 р. № 959, <http://surl.li/fdyic>) за наступними параметрами: "об'єкти вивчення", "цілі навчання", "теоретичний зміст предметної області", "методи, методики та технології", "інструментарій та обладнання". Відповідність предметній області спеціальності повною мірою забезпечується вивченням обов'язкових ОК, що забезпечує формування необхідного мінімуму теоретичних знань, методологічних підходів та практичних навичок у галузі менеджменту у всіх здобувачів незалежно від їхньої ІОТ. Крім цього, ЕГ відзначає наявність в ОП переліку додатково сформованих спеціальних (фахових) компетентностей і програмних результатів. Зокрема, СК11-СК14 і ПР14-ПР17, які також повною мірою відповідають предметній області спеціальності 073 "Менеджмент". На фокус-групі з роботодавцями присутні повідомили ЕГ, що зміст ОП відповідає предметній області спеціальності 073 Менеджмент. Зокрема, Р. Кордубан зазначив, що у змісті ОП враховані регіональні аспекти, що він подавав рекомендації щодо удосконалення ОП і вони були враховані. О. Веренікін зазначив, що тривалий час співпрацює з ОП, подавав рекомендації щодо врахування практичних аспектів дослідження бізнес-середовища. в ОП вдало поєднуються теоретична та практична складові навчання у сфері бізнес-адміністрування. На фокус-групі з випускниками присутні повідомили ЕГ, що їм дуже сподобалося навчання на ОП, а здобуті знання і навички дозволили здійснювати професійну діяльність у сфері менеджменту.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Формування ІОТ регламентують "Положення про забезпечення права на вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у ПДАУ" (<http://surl.li/beajh>), "Положення про індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти ПДАУ" (<http://surl.li/cgqrq>). Формування ІОТ передбачає: вибір вибіркового ОК у загальному обсязі не менше 24 кредити ЄКТС, вільний вибір теми кваліфікаційної роботи, право на вибір та зарахування результатів неформальної освіти та академічної мобільності. Структура ОП "Бізнес-адміністрування" передбачає можливість для здобувачів формувати ІОТ. Обсяг вибіркового ОК складає 24 кредити ЄКТС (26,7%), становить не менш як 25 % загальної кількості кредитів ЄКТС за ОП, що відповідає вимогам Закону України "Про вищу освіту" (від 09.08.2019 р. № 1556-VII; розділ X, ст. 62, пп.15). Згідно п.2.1.3 "Положення про забезпечення права на вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у ПДАУ" ЗВО пропонує різні шляхи для побудови ІОТ: вибір НД з вибіркової частини ОП, вибір НД з іншої ОП, вибір НД з ОП інших рівнів освіти. Процедура вибору НД регламентує п.2.3.4 цього положення. ІОТ фіксується в Індивідуальному навчальному плані. За запит ЕГ (п.3 від 27.03.2023 р.) ЗВО було надано ІНП здобувачів різних ф.н., проаналізувавши які ЕГ дійшла висновку, що ІНП відповідають внутрішнім нормативним документам ЗВО. Також, формування ІОТ здобувачів відбувається через самостійне обрання тем курсових і кваліфікаційних робіт, неформальну освіту та академічну мобільність. На фокус-групах зі здобувачами і випускниками ОП ЕГ переконалася, що всі здобувачі обізнані за процедурами формування ІОТ, з боку адміністрації та/або НПП не відчувають тиску і примусу, самостійно обирають бажані НД, у т.ч. з інших ОП і використовуючи можливість академічної мобільності, самостійно обирають бажаних наукових керівників, бази практики, теми курсових і кваліфікаційних робіт. Також, присутні зазначили, що в процесі формування ІОТ отримують консультативну допомогу від НПП, гаранта і куратора. З проблемами у формуванні ІОТ присутні не стикалися. На фокус-групі з представниками допоміжних структурних підрозділів А. Дорошенко повідомив ЕГ, що при плануванні розкладу навчальних занять з метою уникнення "накладок" для вивчення вибіркового НД відводяться окремі дні.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Порядок проходження практик регламентує "Положенням про проведення практики студентів ПДАУ" (<http://surl.li/befrh>), згідно якого мета, зміст та послідовність проведення практик відображаються в наскрізній програмі практики. На ОП розроблено "Наскрізну програму практики" (<http://surl.li/fghfu>). Проаналізувавши програму, ЕГ дійшла висновку, що за своїм змістом практична підготовка здобувачів відповідає цілям і завданням ОП. ОП та НП передбачено обов'язкову практичну підготовку здобувачів вищої освіти загальним обсягом 12 кредитів ЄКТС (13,4%): ОК12 "Виробнича практика" у 2 с. та ОК13 "Переддипломна практика" у 3 с. ЕГ встановлено,

що обсяг практично-орієнтованих навчальних занять за окремими ОК сумарно за ОП перевищує обсяг лекційних занять: 324 год. та 294 год. відповідно, що підтверджує практичну орієнтованість ОП. На сайті оприлюднено інформацію про координатора практики за кожною ОП. ОП співпрацює з роботодавцями, для забезпечення здобувачів базами практики і їх професійного розвитку (<http://surl.li/fomxz>, <http://surl.li/fomyh>). Кафедра менеджменту має значну кількість угод зі стейкхолдерами (<http://surl.li/snejc>), у т.ч. предметом яких є забезпечення практичної підготовки здобувачів ОП. Здобувачі ОП мають можливість самі пропонувати бази практики, відносно яких мають зацікавленість. За результатами проходження практик здобувачами готуються і захищаються звіти, результати проходження практики обговорюються на конференціях (<http://surl.li/cnulp>). На фокус групі з роботодавцями присутні повідомили ЕГ, що в ОП вдало поєднуються теоретична та практична складові навчання, мають укладені угоди про співпрацю, активно долучаються до освітнього процесу у ролі гест-спікерів, приймають участь у ярмарках вакансій, надають здобувачам ОП можливість проходження практики. Присутні навели приклади, що студенти проходили практику на базі підприємств, які вони представляють, а потім були працевлаштовані; здобуті здобувачами компетентності дозволяють здійснювати професійну діяльність. На фокус-групі з випускниками присутні повідомили, що під час навчання на денній ф.н. всі здобувачі проходять практику, на заняття долучаються професіонали-практики, які діляться своїм досвідом, здобути під час навчання компетентності дозволяють їм здійснювати професійну діяльність.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

з набуттями здобувачами вищої освіти соціальних навичок пов'язані наступні результати навчання за ОП: РН7, РН9, РН10, РН11, РН17. До ОК в межах яких забезпечують означені РН належать: ОК1, ОК2, ОК3, ОК8, ОК10, ОК12, ОК13, ОК14, ОК15. Аналіз РП (відповідь на п.2 запиту ЕГ від 27.03.2023 р.) силабусів і анотацій НД (<http://surl.li/ezzte>), а також табл.3 до відомостей СО показав, що використовуваними формами і методами навчання для забезпечення РН, пов'язаних із набуттям здобувачами вищої освіти соціальних навичок у межах ОК01, ОК02, ОК03, ОК10, є: узагальнення, конкретизація, виокремлення основного, словесні (пояснення, інструктаж, бесіда, лекція), індуктивний, дедуктивний, частково-пошуковий (евристичний), дослідницький, аналітичний, порівняння, словесні (пояснення, інструктаж), наочні (ілюстрування), методи самостійної роботи (завдання самостійної роботи – індивідуальне завдання), евристичний, дослідницький, творчий, проблемно-пошуковий, робота під керівництвом викладача (самостійна робота в аудиторії), комп'ютерні та мультимедійні методи, наочні методи (демонстрування); практичні методи (практичні роботи, робота з нормативно-правовими актами), комп'ютерні та мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій, дистанційне навчання) тощо. На думку ЕГ, зазначені методи не повною мірою сприяють забезпеченню результатів навчання, пов'язаних із набуттям здобувачами соціальних навичок. На фокус-групах зі здобувачами, випускниками і НПП присутні навели приклади застосування інтерактивних методів навчання, які розвивають різні соціальні навички (ділові ігри, групові завдання, розв'язання кейсів, дискусії тощо). На фокус-групі з роботодавцями присутні відзначили, що значною мірою соціальні навички формуються у здобувачів під час проходження практики; Ю.Попова повідомила, що здобувачам пропонуються можливості розвитку соціальних навичок на базі ГО “Платформа сталого розвитку “Перспектива”. На фокус-групі з представниками студентського самоврядування присутні повідомили ЕГ, що у ПДАУ велика увага приділяється соціалізації здобувачів і набуттю ними соціальних навичок. ЕГ зробила висновок, що ОП забезпечує набуття здобувачами соціальних навичок, але зміст методичного забезпечення окремих ОК потребує удосконалення.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Планування освітнього процесу здійснюється на основі навчальних планів і графіку навчального процесу. На кожний н.р. складається робочий навчальний план. Вимоги до організації та планування освітнього процесу регламентовані у р.8 “Положення про організацію освітнього процесу в ПДАУ” (<http://surl.li/beeca>). Зокрема, згідно п.8.2.5 “кількість годин аудиторних занять з НД планується з урахуванням досягнутої здобувачами вищої освіти здатності навчатися автономно і становить для здобувачів денної форми навчання від 33 % до 66 % загального обсягу навчального часу НД”, згідно п.8.3.1 “сукупна тривалість теоретичного навчання, екзаменаційних сесій і практик упродовж навчального року (крім випускних курсів) не може бути меншою, ніж 40 тижнів, і перевищувати 44 тижні”. У результаті аналізу ОП та окремих її ОК ЕГ встановлено, що обсяги навантаження здобувачів у формах аудиторної і самостійної роботи відповідають чинним нормативним вимогам. Відповідно до НП (набір 2022 р.) загальний обсяг навантаження складає 2700 год (90 кредитів ЄКТС), у т.ч. загальний обсяг обов'язкових НД загальної підготовки - 210 год. (7 кредитів ЄКТС), обов'язкових НД професійної підготовки - 1005 год. (33, 5 кредити ЄКТС), вибіркових НД - 720 год. (24 кредити ЄКТС), обсяг практичної підготовки - 360 год. (12 кредитів ЄКТС), на підготовку і захист кваліфікаційної роботи - 405 год. (13,5 кредитів ЄКТС). Кількість екзаменів і залків рівномірна по семестрам. Контактне навантаження за окремими ОК відповідає вимогам. Кількість контактних годин за

окремими ОК корелює з обсягом НД у кредитах ЄКТС (10 год. на 1 кредит ЄКТС, що є відповідним п.9 Методичних рекомендацій щодо запровадження Європейської кредитно-трансферної системи та її ключових документів у вищих навчальних закладах (лист МОН України від 26.02.2010, <http://surl.li/vj kf>), здобувачі мають достатньо часу для індивідуальної роботи. Аналіз розкладів занять здобувачів, який оприлюднений на сайті ЗВО (<http://surl.li/wprn>), показав, що у день відбувається 2-3 пари, які плануються без вікон. На фокус-зустрічах зі здобувачами і випускниками присутні повідомили ЕГ, що обсяг навантаження і розподіл часу між аудиторною і самостійною роботою для них є прийнятним. Зокрема, випускники заочної ф.н. повідомили, що обсяг навчального навантаження дозволяє поєднувати навчання і роботу.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

За ОП не здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

ОП є унікальною і чітко структурованою, відповідає предметній області і нормативним вимогам, а також щорічно оновлюється відповідно до наданих стейкхолдерами рекомендацій. Формування ІОТ здобувачів здійснюється у відповідності до чітко визначених внутрішніми нормативними документами ПДАУ правил і процедур за рахунок вивчення вибіркового НД (25% від загального обсягу ОП), у т.ч. з інших ОП, вільного вибору тем курсових і кваліфікаційних робіт, а також зарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті та під час академічної мобільності. У процесі формування ІОТ здобувачі отримують консультативну допомогу від НПП, гаранта і куратора. Викладання ОК відбувається у логічній послідовності, що дозволяє досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. ОП передбачає практичну підготовку здобувачів вищої освіти і забезпечує можливість набуття ними необхідних для здійснення професійної діяльності компетентностей і соціальних навичок.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкі сторони: у методичних документах ОК, у межах яких ОП передбачається набуття РН, спрямованих на здобуття соціальних навичок, зазначені форми і методи навчання не орієнтовані на набуття соціальних навичок: 1) ОК01 передбачає набуття РП7 і РН10, використовуваними формами і методами навчання є: словесні методи (лекція), наочні методи (демонстрування), практичні методи (практичні роботи, робота з нормативно-правовими актами), комп'ютерні та мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій, дистанційне навчання); 2) ОК02 передбачає набуття ПРО7, використовуваними формами і методами навчання є: словесні (лекція, розповідь-пояснення), наочні (демонстрування, спостереження), практичні (практичні роботи), комп'ютерні і мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій, дистанційне навчання); 3) ОК03 передбачає набуття РН07, РН09, РН11, використовуваними формами і методами навчання є: словесні методи (лекція), практичні методи, методи самостійної роботи, робота під керівництвом викладача (самостійна робота в аудиторії), комп'ютерні та мультимедійні методи; 4) ОК10 передбачає набуття РН10, РН17, використовуваними формами і методами навчання є: словесні (лекція, бесіда, розповідь-пояснення), наочні, практичні, дедуктивний, аналітичний, порівняння, узагальнення, творчий, проблемно-пошуковий, інтерактивні, комп'ютерні і мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій, дистанційне навчання). Рекомендації: до початку 2023-2024 н.р. удосконалити методичне забезпечення ОК, у межах яких ОП передбачається набуття ПРН, орієнтованих на здобуття соціальних навичок (ОК1, ОК2, ОК3, ОК10) шляхом уточнення переліку використовуваних форм і методів навчання і включення таких форм і методів навчання, які б сприяли набуттю здобувачами вищої освіти соціальних навичок: ділові ігри, підготовка командних проєктів, групове розв'язання бізнес-кейсів, презентації власних досліджень, участь у конференціях, круглих столах тощо.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Зміст і обсяг ОП відповідає всім нормативним вимогам. Для опанування ОК розроблена логічна взаємопов'язана система. Досягаються заявлені цілі та програмні результати навчання. Під час проходження виробничої та

переддипломної практик здійснюється практична підготовка здобувачів, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. ОП забезпечує набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок, що підтверджено всіма учасниками освітнього процесу, разом з тим не повною мірою висвітлено в наявному методичному забезпеченні окремих ОК. Застосування цілісного підходу в оцінюванні виявлених фактів та їх аналіз, а також співставлення питомої ваги підкритеріїв у генеруванні підсумкової оцінки, дозволило зробити висновок про відповідність ОП Критерію 2. Зокрема, ЕГ встановлену повну відповідність за пп. 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.8; відповідність з недоліком за п. 2.6, який може бути усунутий протягом 1 року шляхом уточнення змісту методичного забезпечення окремих освітніх компонент; п. 2.7. за відсутності професійного стандарту ЕГ не аналізувався; за п. 2.9 освітня діяльність на ОП не передбачена, ЕГ з повагою ставиться до самоврядності ЗВО.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Умови доступу до ОП визначені в р.5 “Положення про організацію освітнього процесу в ПДАУ” (<http://surl.li/beeca>). Правила прийому на навчання до ПДАУ розміщені на сайті ЗВО (<http://surl.li/beshn>). Зокрема, представлена інформація про правила прийому з 2016 по 2022 рр. Правила прийому в 2022 р. (<http://surl.li/bepsc>) є чіткими і зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, відповідають Закону України “Про вищу освіту”. На сайті ЗВО оприлюднено: правила прийому до ПДАУ в 2022 р. (зі змінами), попередня редакція правил прийому в 2022 р. від 30.05.2022 р., зміни до правил прийому у 2022 р. від 18.07.2022 р. і від 26.08.2022, а також ряд додатків. У формі Дод.1 представлено “Перелік освітніх ступенів, спеціальностей, освітніх програм та конкурсних пропозицій, за якими оголошується прийом на навчання, ліцензовані обсяги та нормативні терміни навчання”, який у т.ч. містить інформацію про ОП (<http://surl.li/fukim>); у формі Дод.3 представлено “Перелік спеціальностей, освітніх програм та вступних випробувань для прийому на навчання для здобуття освітнього ступеню магістра”, який у т.ч. містить інформацію про види вступних випробувань на ОП та їх вагові коеф. (<http://surl.li/fukiy>). На сайті представлено повну інформацію про приймальну комісію (<http://surl.li/cnvrr>). Представлено корисну для абітурієнта інформацію (<http://surl.li/cbcim>, <http://surl.li/cqmcso>), у т.ч. про спеціальності і ОП, вартість навчання, траєкторію вступу до магістратури тощо. На фокус-зустрічі зі здобувачами і випускниками присутні повідомили ЕГ, що правила прийому на навчання за ОП “Бізнес-адміністрування” для них були зрозумілими, вся повна і чітка інформація була викладена на сайті ЗВО, з жодними проблемами присутні не стикалися. На фокус-групі з представниками допоміжних структурних підрозділів В.Осташова повідомила ЕГ, що проблем та/конфліктних ситуацій під час вступної кампанії зафіксовано не було, вся інформація про правила прийому вчасно оприлюднюється на сайті; необхідність змін правил прийому в 2022 р. була зумовлена об'єктивними обставинами - розпорядчими документами МОН України, які коригували правила прийому у зв'язку з умовами військової агресії РФ проти України; ЗВО швидко реагував на зміни, уточнював правила прийому і оприлюднював цю інформацію на сайті.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Передумовами вступу на навчання за ОП є наявність ступеня бакалавра, магістра, освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста, магістра (<http://surl.li/fdyic>). Траєкторія вступу до магістратури представлена на сайті ЗВО (у 2022 р. - <http://surl.li/chwlv>; у 2023 р. - <http://surl.li/cbcim>). Умови доступу до ОП визначені в р.5 “Положення про організацію освітнього процесу в ПДАУ” (<http://surl.li/beeca>). Правила прийому на навчання за ОП у 2022 р. були визначені “Правилами прийому на навчання до ПДАУ”, які розміщені на сайті ЗВО (<http://surl.li/bepsc>). Вступними випробуваннями для вступу на бюджет на ОП “Бізнес-адміністрування” були 1) магістерський тест навчальної компетентності (МТНК); 2) фаховий іспит. Під час вступу для здобуття вищої освіти за кошти фізичних та/або юридичних осіб на конкурсній пропозиції, вступники на основі ступеня магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста) могли за їх вибором або подати результат МТНКі, або скласти індивідуальну усну співбесіду з іноземної мови. Для отримання другої вищої освіти МТНК міг бути замінений на індивідуальну усну співбесіду. Тестові завдання МТНК укладаються відповідно до Програми тесту загальної навчальної компетентності, затвердженої наказом МОН України від 11.02.2022 р. № 158. Детальна інформація про МТНК оприлюднена на сайті (<http://surl.li/fzqyz>). На фокус-групі з представниками допоміжних структурних підрозділів В. Осташова повідомила ЕГ, що правила вступу на ОП враховують особливості ОП. Зокрема, програма фахового іспиту готується за участю НПП, які залучені до реалізації ОП. На сайті ЗВО розміщено програми вступних фахових випробувань за минулі роки (<http://surl.li/fzrah>), аналіз програми вступного фахового випробування за другим рівнем вищої освіти спеціальності 073 Менеджмент це підтверджує (<http://surl.li/fzraw>), разом з тим, ЕГ зауважує, що дана програма була затверджена у 2018 р. Програма вступу на навчання у 2023 р. передбачає складання єдиного фахового вступного випробування (ЄФВВ) з управління та адміністрування, або єдиного вступного іспиту (ЄВІ) - тесту загальної навчальної компетентності та тесту з іноземної мови. Програми ЄФВВ і ЄВІ на 2023 р розміщено на сайті (<http://surl.li/fzquo>). За сукупністю фактів ЕГ дійшла висновку, що правила прийому на навчання за ОП враховують особливості самої освітньої програми, а також відповідають чинним нормативним вимогам.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО визначені чіткі і зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, які регламентують “Положення про організацію освітнього процесу в ПДАУ” (<http://surl.li/beeca>), “Положення про порядок визнання та перезарахування кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системі при вступі до ПДАУ” (<http://surl.li/ciznc>), “Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу в ПДАУ” (<http://surl.li/bekyl>). Згідно п.3.3 “Положення про порядок визнання та перезарахування кредитів ЄКТС при вступі до ПДАУ”, визнання та перезарахування кредитів ЄКТС для осіб, які вступають до ПДАУ здійснює фахова атестаційна комісія за спеціальностями, яка утворюється та затверджується наказом ректора Університету, з числа НПП. Для визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, здобувач вищої освіти має звернутися з заявою та надати копії додатків до диплому про здобутий ступінь вищої освіти (освітньо-кваліфікаційний рівень). У р.5 “Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу в ПДАУ” чітко визначені правила і процедури визнання та перезарахування результатів отриманих за програмами академічної мобільності у ЗВО (науковій установі) - партнері. На сайті ЗВО оприлюднено повну інформацію про цілі, завдання і можливості академічної мобільності (<http://surl.li/besvl>, викладено нормативно-правові та регулятивні документи, на основі яких відбувається процес академічної мобільності в Україні загалом та в ПДАУ зокрема (<http://surl.li/fumar>), угоди про співпрацю загальною кількістю 28 угод (<http://surl.li/beszh>), представлена інформація про можливість міжнародної кредитної мобільності (<http://surl.li/fungu>). На ОП “Бізнес-адміністрування” у 2021-2022 н.р. було реалізовано програми внутрішньої академічної мобільності спільно з ВНЗ Укоопспілка «Полтавський університет економіки та торгівлі» (<http://surl.li/cnvzf>), а також зі Східноукраїнським національним університетом ім. В. Даля (<http://surl.li/cqmzt>). На фокус-групах зі здобувачами, випускниками, представниками студентського самоврядування і НПП ЕГ пересвідчилася, що всі учасники освітнього процесу обізнані з правилами визнання результатів навчання і дотримуються їх. Здобувачі навели факти участі в програмах внутрішньої академічної мобільності, повідомили що обізнані з можливостями міжнародної мобільності.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті визначені у “Положенні про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти ПДАУ” (<http://surl.li/fumfv>). У цьому положенні, зокрема, чітко визначені порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті (р.2), описана процедура визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті за певною освітньою компонентою (р.3) або за частиною освітньої компоненти (р.4). На фокус-групах зі здобувачами, випускниками, представниками студентського самоврядування і НПП ЕГ пересвідчилася, що всі учасники освітнього процесу проінформовані про можливості і процедури перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній та/або інформальній освіті, послідовно їх дотримуються. Зокрема, викладачами надається здобувачам інформація про відкриті платформи дистанційної освіти і окремі курси неформальної освіти; здобувачі ними користуються.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

У ПДАУ розроблені і щорічно оновлюються правила прийому на навчання за ОП, які відповідають вимогам чинного законодавства, зовнішнім і внутрішнім розпорядчим документам, є чіткими та зрозумілими для всіх учасників освітнього процесу, не містять дискримінаційних положень, а також враховують особливості ОП, спеціальності і галузі знань у межах яких реалізується ОП. Детальна інформація про правила прийому є доступною і оприлюднена на офіційному сайті ЗВО. У ЗВО на інституційному рівні визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, під час академічної мобільності, а також у неформальній освіті. Учасники освітнього процесу ознайомлені з правилами визнання результатів навчання, а також використовують їх з послідовним дотриманням під час реалізації освітньої програми.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабкі сторони відсутні.

Рівень відповідності Критерію 3.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

У ПДАУ розроблені і щорічно оновлювані правила прийому за ОП є чіткими та зрозумілими для всіх учасників освітнього процесу, не містять дискримінаційних положень, враховують особливості ОП та оприлюднені на сайті ЗВО. На інституційному рівні визначені і зафіксовані в нормативних документах чіткі і зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти та в неформальній освіті. На рівні ОП усі учасники освітнього процесу обізнані з можливостями і процедурами визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти та в неформальній освіті, і послідовно їх дотримуються. Застосування цілісного підходу в оцінюванні виявлених фактів та їх аналіз, а також відсутність недоліків за окремими підкритеріями, дозволило ЕГ при генеруванні підсумкової оцінки зробити висновок про повну відповідність ОП Критерію 3.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

На фокус групах з НПП, здобувачами та випускниками ЕГ встановлено, що у ЗВО використовуються наступні форми навчання: лекції, практичні заняття, самостійна робота, що відповідає п.8.10-8.11 “Положення про організацію освітнього процесу в ПДАУ” (<http://surl.li/ftxmd>) та РП НД. У ході інтерв'ювання фокус-груп ЕГ встановлено, що при реалізації ОП застосовуються різні методи навчання і викладання: словесні, практичні, інтерактивні, зокрема кейс-метод, комп'ютерні та мультимедійні методи. Згідно “Положення про робочу програму навчальної дисципліни у ПДАУ” (<http://surl.li/befpp>) обов'язковою компонентою РП є інформація про методи навчання, які передбачаються до використання у межах НД. На основі аналізу наданих на запит ЕГ РП НД (п.2 від 27.03.23) та табл.3 до ВСО ЕГ зробила висновок, що такі методи навчання, як словесні, індуктивний, дедуктивний, евристичний, дослідницький, аналітичний, порівняння, узагальнення, виокремлення основного не сприяють досягненню РНО3, РНО4. Аналіз РП та дистанційного курсу на платформі LMS Moodle ОК4, що забезпечує РНО3, показав, що методи проектування професійних ситуації, кейс-метод, розробка проекту, тощо не застосовуються, практичні завдання опосередковано спрямовані на досягнення РНО3. Досягнення РНО4 забезпечує ОК10. На запит ЕГ (п.2 від 27.03.23) РП ОК6, ОК10 надані не були. На фокус-групі з НПП та випускниками ЕГ з'ясувала, що НПП разом зі здобувачами розробили інтерактивну гру, використовували на заняттях Google інструменти, презентації. НПП та здобувачі на зустрічі назвали наступні види самостійної роботи: розв'язання тестових завдань, практичних вправ, написання тез. Під час інтерв'ю підтверджено, що НПП самостійно обирають форми і методи навчання, що відповідає принципам академічної свободи, а також враховують побажання здобувачів щодо застосування методів навчання. Т.Сазонова повідомила, що у кінці курсу НД на платформі LMS Moodle прикріплює анкету для з'ясування пропозицій здобувачів. За результатами аналізу анкет у зміст практичних занять вона додала ситуаційні вправи. Здобувачі повідомили на фокус-групі, що вибір теми курсової (<http://surl.li/ftxnl>), кваліфікаційної (<http://surl.li/ftxnu>) роботи та бази практики здійснюють самостійно. Відповідно п.8.22.2. “Положення про організацію освітнього процесу в ПДАУ” (<http://surl.li/ftxmd>) здобувачі самостійно обирають ДВВ. Використання платформи дистанційного навчання LMS Moodle дозволяє здобувачам виконувати завдання у зручний час. Все це відповідає студентоцентрованому підходу та принципам академічної свободи.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Під час інтерв'ю з НПП, здобувачами та випускниками підтверджено, що викладачі вчасно надають інформацію щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах ОК. Інформування відбувається у вербальній формі під час першого заняття, а також інформація подається у силабусах, методичних рекомендаціях, що розміщено сайті (<http://surl.li/cogfv>), РП та в електронних курсах навчальних дисциплін розміщених на платформі LMS Moodle, системі АСУ ПДАУ (<http://surl.li/szjh>). Здобувачі підтвердили вільний доступ до навчально-методичного забезпечення на зазначених платформах дистанційного навчання. На фокус-групах здобувачі і випускники повідомили ЕГ, що інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання доводиться до них у доступній формі і є зрозумілою. Під час вивчення результатів опитування ЕГ встановила, що 100% респондентів зазначили “навчально методичне забезпечення дисципліни містить актуальну інформацію, інформація викладена для мене зрозуміло”(<http://surl.li/gamly>).

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Під час інтерв'ю НПП повідомили ЕГ про те, що вони залучають до наукових досліджень здобувачів під час викладання ОК, зокрема Т. Сазонова зазначила що у межах НД здобувачі освіти здійснюють дослідження, за результатами яких пишуть тези і виступають на конференціях; М. Зось-Кіор відмітив, що обов'язковою умовою підготовки кваліфікаційної роботи є апробація результатів кваліфікаційного дослідження. Кафедрою організовано роботу наукових гуртків “Менеджер” (<http://surl.li/cnejc>, <http://surl.li/fumja>), “Бізнес інкубатор” (<http://surl.li/fumky>, <http://surl.li/fumlg>). На фокус-групі з НПП підтверджено, що результатом залучення здобувачів до наукових досліджень є участь та перемоги студентів на всеукраїнських та міжнародних конкурсах наукових робіт (<http://surl.li/cnejc>), участь студентів у конференціях і публікації матеріалів за результатами досліджень (<http://surl.li/csiqs>). Підтвердженням залучення НПП здобувачів до спільних наукових досліджень є публікації статей НПП у співавторстві зі здобувачами, зокрема стаття “Особливості формування товарно-цінової політики сучасних підприємств” І.Потапюк у співавторстві зі студентами (<http://surl.li/fzdgh>). М. Зось-Кіор під час інтерв'ю повідомив ЕГ, що у здобувачів є можливість брати участь у написанні розділів щорічної колективної монографії “Management of the 21st century: globalization challenges” у співавторстві з НПП. На фокус-групі зі здобувачами та викладачами ЕГ з'ясувала, що традиційно НПП кафедри менеджменту ім. І.А.Маркіної організовують міжнародні та всеукраїнські конференції, а також студентські конкурси, зокрема Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт “Управління у сфері економічної конкуренції” (<http://surl.li/cnejc>), хакатон “Конкурсстартапів” (<http://surl.li/cnejc>). Здобувачі беруть участь у Міжнародному конкурсі молодих вчених у галузі «Інноваційний менеджмент та підприємництво», організованим ISMA BUSINESS INCUBATOR (Рига, Латвія) (<http://surl.li/cnejc>). Під час інтерв'ю зі здобувачами та випускниками ЕГ пересвідчилась, що здобувачів залучають до наукових досліджень під час навчання на ОП. Вивчивши результати опитування ЕГ встановила, що 70,6% здобувачів беруть участь у конференціях, 64,7% - мають публікації у фахових виданнях, 11,8% та 47,1% - брали участь у міжнародних та всеукраїнських конкурсах, 23,5% - долучалися до конкурсів стартапів (<http://surl.li/fzdji>).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

НПП під час інтерв'ю повідомили ЕГ, що оновлення змісту ОК відбувається щорічно на систематичній основі. ЕГ з'ясовано, що НПП під час викладання на ОП використовують результати сучасних досліджень у галузі менеджменту, зокрема через імплементацію набутого досвіду участі у міжнародних проектах, під час міжнародних стажувань. Викладачка НД “Договірне право” В.Осташова зазначила, що зміни у РП відбуваються у зв'язку з необхідністю врахування змін українського законодавства; Т.Сазонова повідомила, що у НД “Управління проектами” приділено додаткову увагу питанням дистанційного управління проектами, а також як вид самостійної роботи додано написання проектного заявки, Т.Воронько-Невідніча оновила зміст дисципліни вільного вибору “Управління професійним іміджем” за рекомендаціями стейкхолдерів та з урахуванням реалій сьогодення, зокрема дала тему “Управління іміджем країни”. За результатами інтерв'ю, а також вивчення змісту РП та силабусів НД встановлено, що НПП здійснюють наукові дослідження за проблематикою дисциплін, які ними викладаються. Під час аналізу РП ЕГ встановила, що у переліку рекомендованих джерел інформацію за кожним ОК подано наукові публікації НПП, які забезпечують викладання відповідної НД.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

На фокус групі проректор з науково-педагогічної роботи повідомив, що інтернаціоналізація діяльності ПДАУ відбувається у відповідності до “Стратегії інтернаціоналізації ПДАУ до 2025 р.” <http://surl.li/cogrp>. Він зазначив, що в 2016 р. ПДАУ став офіційним членом консорціуму e-VERUM та отримав відкритий безкоштовний доступ до ресурсів Thomson Reuters; Web of Science; з 2018 р. – до ресурсів бази Scopus; у 2021 р. – до ресурсів Bentham Science та ScienceDirect. ЕГ встановлено, що НПП кафедри беруть участь у написанні розділів закордонних колективних монографій: “Security management of the XXI century: national and geopolitical aspects”, “Management of the 21st century: globalization challenges” (<http://surl.li/ezzts>, <http://surl.li/ezztx>). Всі НПП, які здійснюють викладання на ОП мають профілі у базах даних Scopus та/або WoS (табл.2 відомостей СО). НПП проходять міжнародні курси підвищення кваліфікації (стажування). Зокрема, Я.Тагільцева пройшла стажування у Люблінському науково-технологічному парку за темою “Інноваційні методи дистанційного навчання з використанням платформ Zoom та Moodle” в 2021 р.; Д.Дячков підвищив кваліфікацію в Академії CDE за програмою “Організація дидактичного процесу, освітніх програм, інноваційних технологій та наукової роботи” в 2022 р.; І.Потапюк, брала участь у вебінарі “Академічна доброчесність при підготовці магістрів та здобувачів доктора філософії (PhD) в країнах Європейського союзу та Україні” м. Краків, Республіка Польща в 2022 р. Здобувачі освіти долучені до процесів інтернаціоналізації шляхом участі у міжнародних конференціях та конкурсах наукових робіт, зокрема Міжнародному конкурсі молодих вчених у галузі “Інноваційний менеджмент та підприємництво”, ініціатором проведення якого є ISMA BUSINESS INCUBATOR (Рига, Латвія) (<http://surl.li/cnejc>). У контексті інтернаціоналізації діяльності ЗВО здійснюється співпраця з іноземними партнерами, у т.ч. укладено більш ніж 40 угод про співробітництво та партнерство (<http://surl.li/bdcof>), що підтверджує можливість здійснення міжнародної академічної мобільності для НПП і здобувачів ПДАУ. На фокус групах зі здобувачами та випускниками прикладів міжнародної академічної мобільності здобувачів присутніми наведено не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Здобувачі освіти залучаються до наукових досліджень під час навчання на ОП, є переможцями конкурсів наукових робіт, у тому числі через наукові заходи організовані НПП кафедри менеджменту ім. І.А.Маркіної. У ПДАУ реалізується студентоцентризований підхід до здійснення освітньої діяльності. ЗВО сприяє інтернаціоналізації навчання та проведення досліджень. Під час викладання навчальних дисциплін НПП, які забезпечують освітній процес на ОП, використовують результати власних досліджень. НПП мають профілі у міжнародних наукометричних базах Scopus та/або WoS. За результатами наукових досліджень за темами кафедри, щорічно проводиться міжнародна конференція та видається закордоном колективна монографія "Management of the 21st century: globalization challenges". НПП кафедри проходять міжнародне підвищення кваліфікації (стажування). За результатами своїх досліджень, проходження стажувань та з урахуванням пропозицій роботодавців та здобувачів щороку оновлюється зміст РП навчальних дисциплін.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабкі сторони: 1) у методичних документах ОКО4 зазначено, що використовуються такі методи навчання, як: словесні, індуктивний, дедуктивний, евристичний, дослідницький, аналітичний, порівняння, узагальнення, виокремлення основного, які не сприяють досягненню РНОЗ, практичні завдання у дистанційному курсі на платформі LMS Moodle опосередковано спрямовані на досягнення РНОЗ; 2) відсутні РП ОКО6 і РП ОКО10. Рекомендації: 1) до початку 2023-2024 н.р. удосконалити методичне забезпечення ОКО4, у межах якої ОП передбачається набуття РНОЗ, шляхом уточнення переліку використовуваних форм і методів навчання і включення таких форм і методів навчання, які б сприяли набуттю здобувачами вищої освіти навичок проектування ефективних систем управління: проектування професійних ситуації, кейс-метод, розробка проекту тощо; 2) до початку 2023-2024 н.р. розробити РП ОКО6 і РП ОКО10.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Використовувані форми і методи навчання відповідають вимогам студентоцентризованого підходу та принципам академічної свободи. Разом з тим, по трьом ОК методичне забезпечення потребує удосконалення та/або розроблення. Всім учасникам освітнього процесу надається чітка і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту, особливостей оцінювання в межах окремих ОК шляхом оприлюднення РП НД на платформі LMS Moodle, та шляхом оприлюднення силабусів НД на сайті ПДАУ. На ОП підтримується поєднання навчання і досліджень, обов'язковою умовою навчання в магістратурі є підготовка мінімум однієї публікації, здобувачі приймають участь у конкурсах наукових робіт. НПП регулярно оновлюють зміст ОК, у т.ч. з використанням результатів власних наукових досліджень і за результатами участі у міжнародних проєктах. Застосування цілісного підходу в оцінюванні виявлених фактів та їхнього контексту дозволило встановити, що ОП відповідає Критерію 4. Зокрема, повністю відповідає за пп. 4.2, 4.3, 4.4, 4.5 та відповідає з недоліком, який може бути усунутий протягом року, за п. 4.1.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

З метою діагностики успішності здобувачів використовуються поточний і підсумковий контроль. Оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється шляхом проведення заліків, екзаменів, захистів звітів з практики та державної атестації у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи. ЕГ пересвідчилася, що форми контрольних заходів та критерії оцінювання є чіткими та зрозумілими для всіх учасників освітнього процесу. Під час зустрічі зі здобувачами вищої освіти та випускниками за ОП "Бізнес - адміністрування" підтверджено, що інформація про форми заходів з перевірки результатів навчання, шкалу та критерії оцінювання доводиться до здобувачів на першому навчальному занятті, що описано в "Положенні про оцінювання результатів навчання здобувачів" (<http://surl.li/befkk>). До всіх ОК ОП розроблено анотації, розроблено та затверджено робочі програми та силабуси, де міститься окремий розділ "Критерії оцінювання". Науково-педагогічні працівники під час співбесіди на фокус-групі зазначили, що здобувачам магістерського рівня вищої освіти на перших заняттях доводиться до відома інформація про форми контрольних заходів з відповідної дисципліни та критерії оцінювання навчальних досягнень.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Форма атестації здобувачів відповідає стандарту спеціальності 073 Менеджмент для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом МОН України № 959 від 10.07.2019 р., яким передбачено атестація у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи, та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження ступеня магістра. Форми проведення контрольних заходів та види завдань визначені у робочих програмах навчальних дисциплін, визначаються “Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти у ПДАУ” (<https://cutt.ly/O45UfBS>), “Програмі атестації здобувачів вищої освіти” (<https://cutt.ly/745UMfc>) в яких представлені вимоги до атестації здобувачів вищої освіти, вимоги до кваліфікаційної роботи, оцінювання рівня якості підготовки та порядок присвоєння кваліфікації.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедури здійснення контрольних заходів на ОП регламентуються переліком нормативних актів, які чітко описують порядок здійснення контролю успішності здобувачів та є представленими на офіційній сторінці ЗВО (<https://cutt.ly/S46XPrC>). Об'єктивність екзаменаторів передбачена в “Кодексі академічної доброчесності ЗВО” і “Кодексі про етику викладача та здобувача ЗВО”. Порядок розв'язання конфліктів інтересів учасників освітнього процесу описується в “Положенні про порядок вирішення конфліктних ситуацій у ЗВО”, документ також є у відкритому доступі на сайті ЗВО (<https://cutt.ly/W46ХаQI>). Об'єктивність екзаменаторів забезпечується відкритістю інформації щодо процедур проведення контрольних заходів та наявністю процедури щодо оскарження їх результатів. Процедура повторного проходження контрольних заходів регламентується “Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів в ЗВО” (<https://cutt.ly/G45IO7p>). Спілкування зі здобувачами на фокус-групах показало, що вони в цілому обізнані щодо проведення контрольних заходів та порядком оскарження результатів проведення контрольних заходів. Всі учасники освітнього процесу показали достатній рівень поінформованості щодо порядку врегулювання конфліктних ситуацій під час проведення різних форм контрольних заходів. Практики реалізації процедури повторного проходження контрольних заходів на ОП не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

У ЗВО прийнято ряд положень, що містять політику, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності розміщені у вкладці “Академічна доброчесність” на офіційному сайті ПДАУ (<https://cutt.ly/q45I5ap>). Наведені документи мають зрозумілі процедури реагування на порушення принципів академічної доброчесності і притягнення до академічної відповідальності. В ПДАУ здійснюються такі заходи щодо дотримання принципів академічної доброчесності: підписання Декларації про академічну доброчесність, проведення тренінгів, круглих столів, тематичних лекцій, а також безкоштовна перевірка робіт здобувачів на наявність текстових запозичень. Популяризація академічної доброчесності здійснюється безпосередньо викладачами та працівниками відповідних структурних підрозділів. Аналіз наукових текстів НПП та здобувачів здійснюється за допомогою системи Unicheck.com, що рекомендована МОН України для виявлення текстових запозичень в наукових і академічних текстах. Кваліфікаційні роботи обов'язково перевіряються на наявність текстових запозичень. Разом з тим, згідно п.3.10 табл.1 на с.9 “Порядку перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень у ПДАУ” (<http://surl.li/extnn>) для текстів з високим рівнем оригінальності (допускається до 15% запозичень для кваліфікаційної магістерської роботи) не передбачена експертиза доброчесності запозичень, робота одразу допускається до захисту; згідно п.3.11. “роботи, які мають високий і достатній рівень оригінальності, за умови відсутності неправомірних запозичень у тексті, допускаються до захисту / видання”. Процедура ідентифікації неправомірних запозичень і відповідальні за цю ідентифікацію не визначені. У тому, що аналіз запозичень у роботах з рівнем оригінальності тексту “високий” не здійснюється ЕГ переконалася під час інтерв'ювання здобувачів і НПП. Зустрічі з викладачами, здобувачами та випускниками підтвердили створення середовища з дотриманням принципів академічної доброчесності в університеті. Культура дотримання академічної доброчесності підтверджується систематичною популяризацією її через проведення відповідних заходів бібліотекою університету, проведення тематичних лекцій, майстер-класів. Однак рівень знань здобувачів освіти щодо академічної доброчесності обмежується здебільшого розумінням неприпустимості плагіату в академічних і наукових текстах.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Університет має чіткий та зрозумілий для учасників освітнього процесу порядок повторного проходження контрольних заходів та оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів. Навчальний заклад дотримується політики запровадження культури академічної доброчесності серед здобувачів магістерського рівня вищої освіти та науково-педагогічних працівників, які забезпечують освітній процес. Існування дієвих технологічних процедур для перевірки курсових робіт, тез, наукових статей та атестаційних робіт на унікальність академічного тексту через застосування програмного забезпечення Unicheck.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабкі сторони: згідно п.3.10 табл.1 на с.9 "Порядку перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень у ПДАУ" для текстів з високим рівнем оригінальності (зокрема, допускається до 15% запозичень для кваліфікаційної магістерської роботи) не передбачена експертиза доброчесності запозичень, робота одразу допускається до захисту; згідно п.3.11. "роботи, які мають високий і достатній рівень оригінальності, за умови відсутності неправомірних запозичень у тексті, допускаються до захисту/видання"; процедура ідентифікації неправомірних запозичень і відповідальні за цю ідентифікацію не визначені. Рекомендації: протягом 1 року удосконалити "Порядок перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень у ПДАУ", зокрема шляхом деталізації процедури ідентифікації неправомірних запозичень і визначення відповідальних за її проведення, для текстів з високим рівнем оригінальності передбачити процедуру ідентифікації неправомірних запозичень, оскільки і в незначних відсотках запозичень можуть мати місце ознаки академічного плагіату.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

У ПДАУ розроблені чіткі і зрозумілі для всіх учасників освітнього процесу внутрішні нормативні документи, які визначають форми, процедури і правила проведення контрольних заходів та атестації здобувачів вищої освіти, у т.ч. процедури врегулювання конфліктів і оскарження результатів; всі учасники освітнього процесу дотримуються визначених норм. В освітньому середовищі ЗВО популяризується академічна доброчесність. Разом з тим, висновок про відсутність в академічних текстах ознак академічного плагіату робиться лише на основі відповідності встановлених порогових значень унікальності тексту. Застосування цілісного підходу в оцінюванні виявлених фактів та їхнього контексту дозволило встановити, що ОП відповідає Критерію 5. Зокрема повністю відповідає за пп. 5.1, 5.2, 5.3 та відповідає з недоліком, який може бути усунутий протягом 1 року, за п. 5.4.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

На основі аналізу табл.2 "Зведена інформація про викладачів" ЕГ встановила, що загальна кількість викладачів, задіяних в реалізації ОП, складає 8 осіб, з них 3 д.е.н. (37,5%), 4 к.е.н. (50%), 1 к.юр.н (12,5%), 3 викладачі (37,5%) мають вчене звання проф., 5 викладачі (62,5%) – вчене звання доц., за основним місцем роботи працюють 8 (100%) викладачів,, що повною мірою відповідає п.35 ліцензійних умов провадження освітньої діяльності. Аналіз табл.2 показав, що кваліфікація викладачів, задіяних у реалізації ОП, відповідає п.37 ліцензійних умов. Аналізуючи досягнення у професійній діяльності за останні 5 років згідно п.36 і п.38 ліцензійних вимог, які були подані в табл. 2, ЕГ дійшла висновку, що всі задіяні в реалізації ОП викладачі відповідають таким вимогам. З табл. 2 ЕГ встановлено, що всі викладачі за останні 5 років проходили підвищення кваліфікації/стажування. Детальна інформація про кваліфікацію і професійні здобутки НПП розміщена на їх персональних сторінках на сайті ЗВО (НПП кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної - <http://surl.li/cnejc>, <http://surl.li/frtki>, <http://surl.li/frlrm>, <http://surl.li/frrmd>). З результатів проведеного аналізу ЕГ зробила висновок, що визначені ОП цілі та програмні результати за освітніми компонентами досягаються повною мірою зважаючи на повну професійну відповідність НПП за ОП. Зокрема професійна відповідність викладачів освітнім компонентам, які вони викладають, встановлена у 100% осіб.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедури конкурсного добору викладачів є чіткими і прозорими та регламентуються "Положенням про порядок обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників ПДАУ" (<http://surl.li/bcxip>), р.2 "Правил внутрішнього трудового розпорядку в ПДАУ" (<http://surl.li/bepgn>). При розгляді кандидатур на заміщення вакантних посад враховуються їх професійні здобутки. Для НПП ПДАУ також враховуються звіти за минулі періоди, рекомендації гаранта ОП (додаток 9 до Положення) і рейтингове оцінювання НПП ПДАУ, яке регламентується "Положенням про рейтингове оцінювання роботи НПП ПДАУ" (<http://surl.li/bcxis>). У сукупності нормативна база ЗВО щодо процедури конкурсного добору НПП дозволяє забезпечити необхідний рівень професіоналізму викладачів для успішної реалізації ОП. Перелік вакантних посад оприлюднюється на сайті ЗВО (<http://surl.li/ccohz>), у т.ч. із зазначенням вимог до претендентів, переліку необхідних для подання документів і термінів. З огляду на вищезазначене, ЕГ дійшла висновку, що в ЗВО забезпечується проведення конкурсу на заміщення посад НПП з дотриманням принципів відкритості, гласності, таємного та вільного волевиявлення, добровільної участі у виборах, демократичності, забезпечення рівності прав учасників виборів. На фокус-групах з представниками адміністрації ЗВО і допоміжних структурних підрозділів присутні повідомили ЕГ, що ЗВО чітко дотримується процедур конкурсного добору викладачів, вся необхідна нормативна і довідкова інформація щодо конкурсів на заміщення вакантних посад є доступною і публічною, випадків порушення процедур конкурсного добору викладачів зафіксовано не було, у ЗВО проводяться конкурсні відбори НПП з дотриманням всіх чинних вимог законодавства і визначених внутрішніх процедур, при розгляді претендентів на заміщення вакантних посад аналізуються їх професійні досягнення. Зокрема, О. Овчарук повідомила, що близько 80% НПП у ЗВО працюють за контрактом, у т.ч. 100% НПП, які задіяні в реалізації ОП "Бізнес-адміністрування" працюють за контрактом. На фокус-групі з НПП присутні підтвердили ЕГ, що процедури конкурсного добору викладачів є для них прозорими і зрозумілими, вся необхідна нормативна і довідкова інформація щодо конкурсів на заміщення вакантних посад є доступною і публічною, випадків порушення процедур конкурсного добору викладачів зафіксовано не було.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

У ЗВО створено відділ сприяння працевлаштуванню студентів і випускників (<http://surl.li/bfcoz>); Центр кар'єри університету (<http://surl.li/frskh>). На ОП роботодавці долучаються до громадського обговорення проєктів ОП (<http://surl.li/cnfdg>, <http://surl.li/fgnet>), бувають участь у засіданнях кафедри, (відповідь на п.4 запиту ЕГ від 27.03.2023 р.), рецензують ОП (<http://surl.li/foncp>, <http://surl.li/fonct>), долучаються до розроблення програм навчання, реалізації спільних дослідницьких проєктів, організації програм академічної мобільності, підвищення кваліфікації, практичної підготовки тощо. На сайті оприлюднені укладені угоди (<http://surl.li/cnejc>). Проводяться робочі зустрічі представників ННІЕУПТ ПДАУ з представниками заводу «Лубнимаш» (<http://surl.li/fomxz>), та з представниками компанії «ТермаСтіл» (<http://surl.li/fomyh>). На фокус-групі з НПП присутні повідомили ЕГ, що роботодавці залучені до організації та реалізації освітнього процесу. Зокрема, така залученість реалізується у формах запрошення до обговорення проєктів ОП на засіданнях кафедри, збирання пропозицій по удосконаленню ОП (у т.ч. шляхом проведення опитувань і особистих бесід), запрошення до проведення навчальних занять, включення представників роботодавців до складу атестаційних комісій, проведення наукових заходів (конференцій, круглих столів тощо), організації проведення практики. На фокус-групі зі здобувачами і випускниками присутні підтвердили, що ЗВО регулярно залучає професіоналів-практиків, експертів та представників роботодавців до навчального процесу. Зокрема, проводяться гостьові лекції в межах окремих навчальних дисциплін, кафедрою пропонуються бази для проходження практики, за участі роботодавців організуються конкурси і конференції, надаються пропозиції щодо працевлаштування. На фокус-групі з роботодавцями присутні повідомили ЕГ, що активно долучаються до організації та реалізації освітнього процесу (які з власної ініціативи, так і за запитом НПП, які задіяні в реалізації ОП) шляхом надання пропозицій по удосконаленню ОП, читання гостьових лекцій, організації екскурсій для здобувачів, працевлаштування випускників, надання можливостей проходження практики, участі в атестаційних заходах, залучення до організації різноманітних конкурсів, рецензування наукових робіт здобувачів, спонсорування заходів ЗВО.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

До аудиторних занять на ОП у формі гостьових лекцій залучаються науковці та практики з бізнесу. Зокрема, на сайті ЗВО наведена інформація про гостьові лекції, які проходили в онлайн-форматі в межах ОКО4 (<http://surl.li/frsxr>, <http://surl.li/frszz>), ОКО7 (<http://surl.li/frszn>), ОКО8 (<http://surl.li/frsyf>), ОКО9 (<http://surl.li/frsze>), ОКО11 (<http://surl.li/frsyw>), що підтверджує інформацію, надану у відомостях СО. На фокус-групі зі здобувачами і випускниками присутні повідомили ЕГ, що на ОП регулярно проводяться гостьові лекції із залученням професіоналів практиків. На фокус-групі з НПП присутні повідомили ЕГ, що регулярно запрошують до аудиторних занять (в онлайн-форматі) професіоналів практиків, роботодавців. На фокус-групі з роботодавцями присутні підтвердили ЕГ, що долучаються до аудиторних занять на ОП "Бізнес-адміністрування". Зокрема, О. Веренікін зазначив, що запропонував активно долучати професіоналів-практиків до аудиторних занять і сам проводив такі заняття; Ю. Попова зазначила, що як фахівець із проєктного менеджменту, активно долучається до занять, конференцій і конкурсів з тематики проєктного управління; Д. Лютий повідомив, що проводив гостьові лекції з питань маркетингу в агропромисловому секторі та управління підприємствами; Р. Кордубан проводив лекції з питань організації бізнес-процесів і особливостей роботи CRM-систем; С. Марчишинець долучався до проведення

занять з НД “Управління ризиками”. Також, присутні повідомили, що вони регулярно комунікують з гарантом ОП і НПП, які залучені до реалізації ОП. За сукупністю фактів, ЕГ встановила, що залучення професіоналів-практиків, експертів галузі або представників роботодавців до аудиторних занять відбувається на системній основі.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Підвищення кваліфікації є важливою і обов'язковою складовою діяльності НПП ПДАУ. У ЗВО розроблено “Положення про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників ПДАУ” (<http://surl.li/berpft>). Наявні власні програми підвищення кваліфікації НПП (<http://surl.li/bgwmn>) і авторські (тематичні) курси підвищення кваліфікації (<http://surl.li/conbi>). У 2023 р. НПП кафедри менеджменту долучилися до курсу підвищення кваліфікації «Прогресивне викладання: складові системи якості вищої освіти» від ГО «Прогресивні» (<http://surl.li/funfl>). На сайті представлена інформація про можливості міжнародної кредитної мобільності для НПП (<http://surl.li/fungu>). Реалізується проєкт “Підвищення спроможності університетів ініціювати та брати участь у розвитку кластерів на принципах інновацій та сталості” (UniClaD) у межах програми ЄС ЕРАЗМУС+КА2 (<http://surl.li/cogso>). НПП мають можливість безкоштовно вивчати англійську мову на базі Мовного центру у межах спільного проєкту з Лестерським університетом (Велика Британія) (<http://surl.li/funiy>). В рамках Ініціативи “Єднання” спільно з Linda Hall Library (США) НПП мають доступ до матеріалів бібліотеки (<http://surl.li/funkb>). ПДАУ разом з 15 іншими ЗВО України з січня 2022 р. бере участь у проєкті “Management of Internationalisation and German-Ukrainian Academic Cooperation 2022/2023”, основна мета якого - забезпечити співробітників українських університетів новітніми знаннями про різні аспекти інтернаціоналізації (<http://surl.li/funll>). Інші міжнародні проєкти, які сприяють професійному розвитку НПП ПДАУ (<http://surl.li/ewqyf>). На фокус-групах з адміністрацією і представниками допоміжних структурних підрозділів присутні повідомили ЕГ, що у ЗВО надається всебічна підтримка і широкі можливості для професійного розвитку НПП, всі внутрішні програми професійного розвитку НПП є безкоштовними для працівників ПДАУ, компенсуються витрати на відрядження, пов'язані з підвищенням кваліфікації. Зокрема, надається можливість безкоштовного вивчення англійської мови. На фокус-групі з НПП присутні повідомили ЕГ, що вони регулярно підвищують кваліфікацію, в ЗВО існують широкі можливості для підвищення кваліфікації і професійного розвитку, всі внутрішні програми підвищення кваліфікації, а також програми, які реалізуються з партнерами ПДАУ, є для НПП безкоштовними.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Розвиток викладацької майстерності є одним з напрямів розвитку ПДАУ, зокрема, це зафіксовано у р.4 у Статуту ЗВО (<http://surl.li/bcxju>), р.6 “Правил внутрішнього трудового розпорядку в ПДАУ” (<http://surl.li/berpgn>) визначає порядок заохочень НПП за успіхи в роботі. У ЗВО здійснюється рейтингове оцінювання НПП ПДАУ, яке регламентується “Положенням про рейтингове оцінювання роботи НПП ПДАУ” (<http://surl.li/bcxis>). З метою удосконалення викладацької майстерності НПП у ЗВО створено відділ із забезпечення освіти дорослих та інноваційного розвитку (<http://surl.li/bcxjb>), який надає широкий спектр можливостей для розвитку викладацької майстерності НПП (<http://surl.li/fzrso>), який пропонує власні програми підвищення кваліфікації НПП (<http://surl.li/bgwmn>) і авторські (тематичні) курси підвищення кваліфікації (<http://surl.li/conbi>). На сайті оприлюднена детальна інформація про професійний розвиток НПП, які задіяні в реалізації ОП (<http://surl.li/crjfa>), яка засвідчує їх активну діяльність у напрямі розвитку власної педагогічної майстерності. Також здійснюється професійне вдосконалення працівників допоміжних структурних підрозділів, зокрема працівників відділу моніторингу та забезпечення якості вищої освіти (<http://surl.li/ccayk>). У ЗВО проводяться заходи, спрямовані на розвиток і вдосконалення викладацької майстерності. Зокрема, вебінар “Інноваційні методи викладання в ЗВО” (<http://surl.li/cgtrc>), вебінар “Можливості Unichек в перевірці текстів на плагіат” (<http://surl.li/chvac>). Регулярні опитанні всіх учасників освітнього процесу (<http://surl.li/chuzj>) і їх обговорення, у чому ЕГ пересвідчилася під час інтерв'ювань учасників фокус-груп, також сприяє підвищенню якості надання освітніх послуг у цілому і розвитку викладацької майстерності зокрема. Зокрема, проводиться опитування “Навчальна дисципліна очима здобувачів” (<http://surl.li/conbs>). На фокус-зустрічах з представниками адміністрації та допоміжних структурних підрозділів присутні повідомили, що у ЗВО створені можливості для професійного розвитку НПП, здійснюється як моральне, так і матеріальне заохочення НПП, у т.ч. здійснюється матеріальне заохочення гарнати ОП (15% від посадового окладу), професійні здобутки враховуються при обранні на ту, або іншу посаду на умовах конкурсного відбору, а також при формуванні кадрового забезпечення реалізації ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

У ПДАУ з урахуванням вимог чинного законодавства розроблено внутрішні нормативні документи, які регламентують процедури конкурсного відбору НПП, підбір викладацького складу до реалізації ОП, а також процедури морального і матеріального заохочення НПП. Інноваційний характер має практика надання рекомендації від гаранта при доборі НПП до реалізації ОП. У ЗВО створено відділ із забезпечення освіти дорослих та

інноваційного розвитку, що є взірцевою та інноваційною практикою. Взірцевою є практика сприяння ЗВО професійному розвитку НПП шляхом надання широкого спектру безкоштовних можливостей для підвищення їх кваліфікації і розвитку їх викладацької майстерності, у т.ч. через власні програми і в партнерстві з іншими українськими та іноземними організаціями. Розвиток викладацької майстерності НПП стимулюється, а також матеріально і морально заохочується з боку ЗВО. Інноваційною є практика стимулювання гаранта ОП (15% від посадового окладу). Взірцевою є практика залучення до реалізації ОП НПП, які на 100% є штатними працівниками ПДАУ, працюють на умовах контракту, і які повністю відповідають за своєю академічною та професійною кваліфікацією тим ОК, які вони забезпечують, і які регулярно підвищують свою кваліфікацію, що забезпечує успішну реалізацію ОП у цілому, та досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання зокрема. Взірцевою є практика активно і на системній основі залучення до організації та реалізації освітнього процесу професіоналів-практиків, представників академічної спільноти, роботодавців. Зокрема, регулярно проводяться гостьові лекції, круглі столи, конференції, конкурси, обговорення питань удосконалення ОП у цілому і окремих ОК зокрема.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабкі сторони відсутні.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Зважаючи на відповідність викладеної інформації, виявлені факти, докази та їх аналіз, взаємопов'язаність підкритерії у генеруванні підсумкової оцінки, а також відсутність слабких сторін та/або недоліків і наявність взірцевих практик, ЕГ дійшла висновку, щодо відповідності ОП критерію 6 на взірцевому рівні. У ЗВО на інституційному рівні і на рівні ОП "Бізнес-адміністрування" створені всі необхідні умови для забезпечення реалізації освітньої діяльності висококваліфікованими людськими ресурсами, які є взірцевими, оскільки здійснюється узгоджено і на системній основі. У ЗВО розроблено низку внутрішніх нормативних документів, якими послідовно керуються всі учасники освітнього процесу, укладені угоди про партнерство з українськими і міжнародними організаціями, пропонуються різноманітні програми для професійного розвитку НПП, здійснюється матеріальне і моральне заохочення до розвитку викладацької майстерності, заохочуються професійні здобутки, у т.ч. заохочується виконання обов'язків гаранта (15% від посадового окладу). До реалізації ОП відібрано висококваліфікованих НПП. На системній основі, як до аудиторних занять (в онлайн-форматі), так і до позааудиторних активностей, залучаються професіонали практики, представники академічної спільноти, роботодавці, представники громадських організацій і місцевої влади полтавського регіону. Здобувачі і випускники одночасно задоволені наданням освітніх послуг в ПДАУ і викладачами ОП.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

МТБ ПДАУ включає: 4 навч. корп. із навч. ауд. та комп. класами, в т.ч. із мультимедіа; корпус дозвілля студентів; 28 спеціалізованих комп'ютерних класів; 5 гуртожитків; їдальні; 1 буфет; спортивні майданчики та спортзала; бібліотеку; електронну бібліотеку; репозитарій. Кожного року на розвиток МТБ та придбання навч. літер. передбачено 10% фонду загальних видатків. За останні 2 роки для покращення МТБ було придбано комп'ютерне обладнання, відремонтована аудиторія та придбана навчальна література. Під час онлайн-огляду ПДАУ було продемонстровано аудиторії для навчальних занять, лінгафонний кабінет, аудиторії для роботи НПП, інформаційний центр кафедри менеджменту, робочі кабінети омбудсмена учасників освітнього процесу та служби психологічної підтримки, аудиторії для роботи студентського сенату, зона відпочинку для здобувачів, кафе, їдальню, спортивну залу та бібліотеку. Навчальні корпуси ЗВО під'єднані до мережі Інтернет, функціонує зона вільного Wi-Fi. Здобувачі на зустрічі повідомили ЕГ, що не проживають у гуртожитку. На фокус групі з випускниками підтверджено, що вони були задоволені умовами проживання у гуртожитку. Під час огляду бібліотеки продемонстровано нову літературу, наявність посадкових місць для роботи здобувачів. Під час інтерв'ю з НПП, здобувачами та випускниками встановлено, що здобувачі забезпечені необхідною навчальною, науковою, навчально-методичною літературою, в т.ч. завдяки доступу до платформи LMS Moodle, бібліотечних фондів (<http://surl.li/szjb>), репозитарію (<http://surl.li/szjd>), веб-ресурсів НМБ. На запит ЕГ (п.5 від 27.03.2023 р.) ЗВО надав перелік програмних продуктів, які використовуються під час навчання на даній ОП, зокрема: ОС Windows, пакет Microsoft Office; Open Office; Avira Antivirus Free; Google інструменти Google-календар; Internet-браузери; IC Soft.Farm;

Bitrix24; IC Універсал 7; АСУ ПДАУ (власна розробка університету); платформа MS Windows 10 Pro; MS Office 365 або Libreoffice; Google Docs; Навчальні програми Інституту Гере; Einblicke, Von A bis Z, Deutsche Welle, Marktplatz, ліцензовані програми курсів англійської та французької мов для всіх рівнів, програмне забезпечення «NIBELUNG»; безкоштовні онлайн додатки, демоверсії для ознайомлення, Todoist Trello Asana ProjectLibre Canva SurveyMonkey Kanbanflow Visure Solutions MS StickyNote і Power Notes Calendarscope Remember The Milk Any.DO Forest.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час зустрічей з НПП, здобувачами та випускниками ЕГ з'ясувала, що всі учасники освітнього процесу мають вільний доступ до мережі Інтернет на безоплатній основі, навчальної літератури, що знаходиться у бібліотеці у паперових примірниках, а також інформаційними ресурсами електронної бібліотеки. Зав. бібліотекою відзначила, щодля всіх учасників освітнього процесу є відкритий доступ користування міжнародними наукометричними баз Scopus та WOS як у локальній мережі так і у віддаленому режимі; продемонструвала навчальну літературу і фахові видання зі спеціальності, зокрема відмітила, що закуплено підручники зі “Стратегічного менеджменту”, “Управління проектами” тощо, у здобувачів є можливість користуватися навчальною літературою в електронному вигляді; ЗВО підписано угоду з Лесторським університетом про можливість використання джерел літератури. На фокус групах здобувачі та випускники ОП підтвердили високий рівень задоволеності забезпеченості інформаційними ресурсами.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Під час огляду МТБ було продемонстровано приміщення та територія ЗВО. У закладі встановлена протипожежна безпека, в аудиторіях є вогнегасник, у коридорах наявні плани евакуації, в університеті облаштовано бомбосховище. Під час бесіди з викладачами, здобувачами та випускниками підтверджено, що в учасників освітнього процесу є можливість звернення до психологічної служби та омбудсмена учасників освітнього процесу. На зустрічі зі студентами з'ясовано, що зі здобувачів цієї ОП ніхто не проживає у гуртожитку, разом з тим, випускники ОП відмітили, що у гуртожитку створені гарні побутові умови проживання, сприятливий психологічний клімат. Голова студ. містечка зазначив, що наразі проводяться роботи щодо покращення умов побуту.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

На фокус групах з НПП, здобувачами і випускниками ОП встановлено, що ЗВО забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів. З'ясовано, що освітню підтримку надає гарант ОП, зав. кафедрою, а також викладачі, які забезпечують викладання дисциплін на ОП. На кафедрі функціонує інформаційний центр кафедри менеджменту ім І.А. Маркіної “Менеджмент – наука та мистецтво управління” де здобувачі можуть отримати консультації з різних питань: освітньої, наукової діяльності отримати необхідну інформацію, психологічну та соціальну підтримку. Здобувачі та випускники відмітили, що організаційну підтримку отримували від директорату, гаранта ОП. Підтверджено, що інформаційна підтримка надається через сайт ПДАУ (<http://surl.li/cpkdi>), систему АСУ ПДАУ (<http://surl.li/szjh>), сторінку кафедри менеджменту ім. І.А.Маркіної на сайті (<http://surl.li/cnejc>), у соц. мережах Facebook (<http://surl.li/coave>) та Instagram (<http://surl.li/coavg>). Наявна платформа LMS Moodle, що дає можливість доступу здобувачів до необхідної інформації в рамках НД, надається вільний та безоплатний доступ до депозитарію та міжнародних наукометричних баз Scopus та WOS. Здобувачі зазначили, що за психологічною підтримкою можуть звернутися до представників психологічної служби, НПП, гаранта та представників студентського сенату. Отримати допомогу чи консультацію здобувачі можуть скориставшись скринькою довіри. На фокус групах з'ясовано, що випадків звернення здобувачів цієї ОП за психологічною та соціальною підтримкою не зафіксовано. Під час бесіди здобувачі і випускники підтвердили високий рівень задоволеності наданням освітньої та інформаційної підтримки.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Під час інтерв'ю з НПП, здобувачами та випускниками встановлено, що на цій ОП випадків навчання здобувачі з особливими потребами не було. Під час огляду МТБ продемонстровано можливості забезпечення доступу до навчання здобувачів з особливими потребами, зокрема у ЗВО розташовані стаціонарні та пересувні пандуси, облаштовані санітарні кімнати, є кнопка виклику чергового, є приміщення на 1 поверсі у яких можна проводити заняття. В освітньому процесі ПДАУ використовується платформа LMS Moodle, де розміщено весь необхідний навчальний контент, а також є вільний доступ до електронного репозитарію.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Чіткі і зрозумілі політики і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ПДАУ визначені у “Положення про порядок вирішення конфліктних ситуацій у ПДАУ” (<http://surl.li/bevzz>), “Положенні щодо протидії булінгу (цькуванню) у ПДАУ” (<http://surl.li/befdy>). Здійснюється постійне інформування учасників освітнього процесу про процедури вирішення різних конфліктних ситуацій. ЗВО органом контролю за забезпеченням дотримання прав всіх учасників освітнього процесу виступає Інститут омбудсмена учасників освітнього процесу (<http://surl.li/swyb>). У ПДАУ є уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції (<http://surl.li/darvw>). Під час роботи з фокус групами НПП, здобувачів та випускників ЕГ встановила, що всі учасники освітнього процесу обізнані у процедурах та послідовності дій щодо вирішення конфліктних ситуацій. Всі учасники фокус груп підтвердили, що на ОП конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо) не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

У ПДАУ створені безпечні умови для всіх учасників освітнього процесу. Наявні зони відпочинку та зручні робочі місця для НПП і здобувачів вищої освіти, у т.ч. обладнані комп'ютерною технікою і з безкоштовним доступом до Wi-Fi. Доступні інформаційні джерела для навчання та проведення досліджень, у т.ч. усі учасники освітнього процесу мають доступ до електронної бібліотеки, вільний доступ до інформаційних ресурсів міжнародних наукометричних баз та платформи дистанційної освіти LMS Moodle. Гарантом, куратором і НПП здійснюється освітня, організаційна та консультативна підтримка здобувачів вищої освіти. Створено інформаційний центр кафедри менеджменту ім І.А. Маркіної “Менеджмент – наука та мистецтво управління” на базі якого здійснюється інформаційна підтримка здобувачів вищої освіти. З метою соціальної підтримки учасників освітнього процесу, а також задля врегулювання можливих конфліктних ситуацій, створено Інститут омбудсмена учасників освітнього процесу. Є уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції. Здобувачі відмічають високий рівень освітньої, інформаційної, психологічної та соціальної підтримки з боку гаранта ОП, НПП та відповідних служб.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабкі сторони відсутні.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Наявна в ПДАУ інфраструктура, фінансові і матеріально-технічні ресурси, а також навчально-методичне забезпечення дозволяються здійснювати якісне надання освітніх послуг і забезпечують досягнення визначених ОП цілей і програмних РН. Доступ до інфраструктури та інформаційних ресурсів є безкоштовним для всіх учасників освітнього процесу. Освітнє середовище є безпечним та інклюзивним, у т.ч. ЗВО має бомбосховище придатне для повноцінної реалізації освітнього процесу в особливих умовах. Гарантом, куратором і НПП здійснюється освітня, організаційна та консультативна підтримка здобувачів вищої освіти; на базі інформаційного центру кафедри менеджменту ім І.А. Маркіної “Менеджмент – наука та мистецтво управління” здійснюється інформаційна підтримка; з метою соціальної підтримки, а також врегулювання можливих конфліктних ситуацій, створено Інститут омбудсмена. Застосування цілісного підходу в оцінюванні виявлених фактів та їх аналіз, а також відсутність недоліків за окремими підкритеріями, дозволило ЕГ при генеруванні підсумкової оцінки зробити висновок про повну відповідність ОП Критерію 7.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

ЗВО має формалізовані процеси розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП, яких послідовно дотримується (<https://cutt.ly/S46XPrC>). Відповідно до встановлених вимог, перегляд та оновлення ОПП в ПДАУ проводиться я не рідше одного разу на рік. У ЗВО особлива увага приділяється постійному моніторингу якості освітнього процесу. Проводиться on-line опитування здобувачів щодо якості освітнього процесу на ОП “Бізнес-адміністрування” спеціальності 073 Менеджмент (<https://cutt.ly/A4Nsoca>). За результатами проведених зустрічей із керівництвом і адміністрацією ЗВО та іншими стейкхолдерами, встановлено, що ЗВО систематично бере участь у розробленні, перегляді та удосконаленні ОП. ЕГ впевнилась в тому, що ОП “Бізнес-адміністрування” розроблено і затверджено відповідно до “Методичних рекомендацій з розроблення освітньої (освітньо-професійної, освітньо-наукової) програми I-III рівнів вищої освіти в ПДАУ” (<http://surl.li/bhdvc>) та інших внутрішніх документів ЗВО.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Здобувачі можуть безпосередньо та через органи студентського самоврядування університету залучатися до процесу перегляду ОП “Бізнес-адміністрування” спеціальності 073 Менеджмент (<http://surl.li/cdoib>). У процесі інтерв'ювання здобувачів вищої освіти та представників студентського самоврядування ЕГ пересвідчилася, що здобувачі ознайомлені з вищезазначеною програмою та надають пропозиції щодо вдосконалення освітньої програми, які враховані в процесі оновлення освітньо-професійної програми (протокол розширеного засідання кафедри менеджменту ім. І.А.Маркіної від 08.02.2021р., та від 20.02.2022р.). Окрім того, представники студентського самоврядування представлені в структурі вченої ради факультету та ЗВО присутні при обговоренні змін до навчальних програм і планів і завжди можуть висловити свою думку.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Спілкування ЕГ з роботодавцями, академічним та адміністративним персоналом, студентами є підставою для висновку щодо налагодженої в університеті системи партнерської співпраці з роботодавцями. Підтверджена їх участь у розробленні та перегляді ОП, яка відбувається у формі консультування та надання рекомендацій і пропозицій щодо удосконалення ОП. На фокус-групі з роботодавцями присутні повідомили ЕГ, що активно долучаються до організації та реалізації освітнього процесу (які з власної ініціативи, так і за запитом НПП, які задіяні в реалізації ОП) шляхом надання пропозицій по удосконаленню ОП, читання гостьових лекцій, організації екскурсій для здобувачів, працевлаштування випускників, надання можливостей проходження практики, участі в атестаційних заходах, залучення до організації різноманітних конкурсів, рецензування наукових робіт здобувачів, спонсорування заходів ЗВО. Роботодавці підкреслюють зацікавленість в ОП “Бізнес-адміністрування” високо оцінюють її якість, беруть участь у викладанні за програмою. Як показало інтерв'ювання, поточне коригування програми здійснюється у вигляді внесення змін щодо змістовного наповнення компонентів освітньої програми у відповідності до потреб ринку праці та сучасних тенденцій розвитку галузі. Щодо забезпечення процедур підвищення якості ОП, то роботодавці надають консультативну підтримку здобувачам при підготовці кваліфікаційних робіт, приймають участь в рецензуванні та запрошуються на захист в якості членів державної екзаменаційної комісії.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

В Університеті функціонують відділ сприяння працевлаштуванню студентів і випускників (<http://surl.li/tsvt>), відділ із забезпеч. освіти дорослих та інноваційного розвитку, які проводять моніторинг інформації про працевлаштування кар'єрного шляху випускників, разом з тим, результати такого моніторингу не оприлюднені на сайті. Головним чином дана інформація по ОП отримується через підтримання неформальних зв'язків між гарантом, НПП, кафедрою менеджменту ім. І.А.Маркіної та випускниками. Форми роботи з випускниками: співпраця в контексті забезпечення практики для студентів, моніторинг кар'єрних досягнень, зустріч випускників, в межах якої проводиться обговорення освітніх програм та збираються пропозиції щодо їх удосконалення, підтримка професійного спілкування з викладачами, запрошення випускників як спікерів та учасників на університетські заходи. Зустріч з випускниками підтвердила їх прихильність до університету, готовність співпрацювати, високу оцінку якості програм, яку вони впевнено надають через декілька років після завершення навчання, що є свідомим визнанням. Отже, інституційні умови для роботи з випускниками ПДАУ є достатніми.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Внутрішня система забезпечення якості у ЗВО реагує на недоліки, які були виявлені в освітній діяльності. Основним підрозділом ЗВО, який відповідає за своєчасне та оперативне реагування на виявлені недоліки при реалізації ОП або провадженні освітньої діяльності є Рада якості вищої освіти, яка діє на підставі "Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ПДАУ" (<http://surl.li/cctzp>). ЕГ пересвідчилася, що працівники ЗВО вчасно реагують на виявлені недоліки в ОП та освітній діяльності. Значною мірою цьому сприяє тісна співпраця менеджменту ЗВО зі студентським самоврядуванням. Задля виявлення недоліків в ОП під час внутрішнього забезпечення якості регулярно проводять анкетування студентів щодо об'єктивності оцінювання викладачами, задоволення освітнім процесом і т.д. Доречно зазначити, що у ЗВО, зокрема на ОП, наявні чіткі механізми протидії академічному плагіату та інформування здобувачів та НПП щодо принципів академічної доброчесності, що регулюються. Значних недоліків за ОП "Бізнес-адміністрування" спеціальності 073 Менеджмент які стосуються реакції внутрішньої системи забезпечення якості, ЕГ виявлено не було.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація ОП "Бізнес-адміністрування" на другому (магістерському) рівні вищої освіти НАЗЯВО є первинною. На зустрічі з представниками адміністрації та допоміжних структурних підрозділів присутні повідомили ЕГ, що зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій, беруться до уваги в контексті удосконалення освітнього процесу в цілому, і удосконалення окремих ОП зокрема.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

В ПДАУ ведеться значна робота з впровадження та розвитку культури якості. Організація системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти університету ґрунтується на принципах студентоцентризму; інформаційної відкритості, толерантності та запобігання проявів дискримінації; забезпечення принципів академічної доброчесності і свободи. Регламентно і нормативно визначені процедури і механізми внутрішнього забезпечення якості реалізуються шляхом інтеграції взаємодії різних структурних підрозділів в рамках освітнього середовища університету. Результати проведеного аналізу показують, що в ЗВО сформована культура якості, яка лежить в основі розвитку ОП та освітньої діяльності університету в цілому, підтвердженням чого є професійний підхід НПП, адміністрації, стейкхолдерів до забезпечення необхідного рівня освітньої діяльності, у чому ЕГ пересвідчилася під час проведення фокус-груп.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

У ПДАУ розроблена і функціонує система внутрішніх положень, яка чітко регламентує внутрішнє забезпечення якості освітньої програми; постійне залучення стейкхолдерів та акумулювання їх пропозицій щодо майбутнього вдосконалення ОП. Організація системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти університету ґрунтується на принципах студентоцентризму; інформаційної відкритості, толерантності та запобігання проявів дискримінації; забезпечення принципів академічної доброчесності і свободи.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабкі сторони: результати моніторингу кар'єрного шляху випускників не оприлюднені на сайті. Рекомендації: оприлюднювати на сайті ЗВО результати моніторингу кар'єрного шляху випускників (проведених результатів анкетування випускників) з періодичністю не менше 1 разу на рік.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

У ПДАУ сформована і постійно удосконалюється культура якості, розроблено внутрішні нормативні документи, спрямовані на забезпечення якості ОП. Учасники освітнього процесу дотримуються визначених процедур з розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП, а також інших процедур забезпечення якості освітніх послуг, у т.ч. враховується думка здобувачів вищої освіти, роботодавців і представників академічної спільноти щодо удосконалення ОП, а також на інституційному рівні реалізується усунення недоліків, виявлених під час акредитації інших ОП. Здійснюється моніторинг кар'єрного шляху випускників, але результати такого моніторингу не оприлюднені на сайті. Застосування цілісного підходу в оцінюванні виявлених фактів та їхнього контексту дозволило встановити, що ОП відповідає Критерію 8. Зокрема ОП повністю відповідає за пп. 8.1, 8.2, 8.3, 8.5, 8.6, 8.7 та відповідає з недоліком, який може бути усунутий протягом року, за п. 8.4.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО існує розгалужена система нормативних документів, яка регулює права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Освітній процес регулюється, зокрема "Статутом", "Колективним договором", "Положення про організацію освітнього процесу в ПДАУ", "Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти ПДАУ", "Положення про атестацію здобувачів вищої освіти у ПДАУ", "Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ПДАУ", "Положення про індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти ПДАУ", "Положення про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти ПДАУ", "Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти ПДАУ", "Положення про організацію освітнього процесу і проведення поточного, семестрового контролю та атестації здобувачів вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій у ПДАУ" та інші. Нормативні акти є у вільному доступі на офіційному сайті ЗВО (<https://cutt.ly/A4VDv48>). Правила, які описані в цих документах, чіткі та зрозумілі. Нормативна база є публічною та доступною для всіх учасників освітнього процесу. У ЗВО створено орган контролю за забезпеченням дотримання прав всіх учасників освітнього процесу - Інститут омбудсмена учасників освітнього процесу (<http://surl.li/bejjm>). У ЗВО розміщені "скриньки довіри", на сайті є форма анонімного звернення до омбудсмена - адреса електронної пошти. Під час бесід із учасниками освітнього процесу та аналізу звіту про самооцінювання ЕГ було встановлено, що всі ознайомлені зі своїми правами та обов'язками, а вищенаведені документи є у вільному доступі. Загалом, ЕГ констатує, усі правила та процедури дотримуються згідно чинного законодавства та внутрішньої нормативної бази.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Проект ОП "Бізнес-адміністрування" другого (магістерського) рівня вищої освіти було оприлюднено на сайті ЗВО 03.01.2023 року (<https://cutt.ly/I4VFS01>). Після закінчення громадського обговорення була оприлюднена таблиця "Узагальнення пропозицій та зауважень стейкхолдерів" (<https://cutt.ly/I4VFS01>). Таким чином, на думку ЕГ, було дотримано всіх норм публічності, рекомендованих національним агентством, стосовно виконання Критерію. ЕГ констатує, що зацікавлені сторони мали можливість подавати свої пропозиції та зауваження до проекту ОП.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На сайті ЗВО оприлюднена детальна та достовірна інформація про ОП. Зокрема, ОП "Бізнес- адміністрування" другого магістерського рівня, відгуки на освітньо-професійну програму, програми атестацій здобувача вищої освіти, наскрізна програма практик, перелік навчальних дисциплін із силабусами (<https://cutt.ly/u4VXENP>). Таким чином, на думку ЕГ, було дотримано всіх норм публічності, рекомендованих НА, стосовно виконання Критерію. ЕГ констатує, що зацікавлені сторони мали можливість подавати свої пропозиції та зауваження до проекту ОП. Загальні політики ЗВО свідчать про його відкритість, публічність та прозорість.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

У ПДАУ розроблено і розміщено на сайті для публічного доступу розгалужений перелік внутрішніх нормативних документів, які містять чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Створено орган контролю за забезпеченням дотримання прав всіх учасників освітнього процесу - Інститут омбудсмена учасників освітнього процесу. У ЗВО розміщені "скриньки довіри", на сайті є форма анонімного звернення до омбудсмена - адреса електронної пошти. На сайті представлено повну та достовірну інформацію щодо організації освітнього процесу в ЗВО в цілому, а також повну та достовірну інформацію щодо ОП, у т.ч. наявна інформація про громадські обговорення проекту ОП і форма зворотнього зв'язку для надання пропозицій.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабкі сторони відсутні.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

У ПДАУ на інституційному рівні розроблено систему внутрішніх нормативних документів, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу в контексті забезпечення прозорості та публічності освітнього процесу. Всі залучені до реалізації ОП учасники освітнього процесу обізнані з цими правилами та процедурами і послідовно їх дотримуються, у т.ч. здійснюються громадські обговорення проектів ОП, достовірні і повна інформація про ОП оприлюднюється на сайті. Застосування цілісного підходу в оцінюванні виявлених фактів та їх аналіз, а також відсутність недоліків за окремими підкритеріями, дозволило ЕГ при генеруванні підсумкової оцінки зробити висновок про повну відповідність ОП Критерію 9.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

ЕГ відзначає, що у ПДАУ створене сприятливе освітнє середовище; панує позитивний морально-психологічний клімат; здобувачі і випускники задоволені якістю надання освітніх послуг, дають позитивні відгуки про ОП, рекомендували б її; студентське саморядування активно долучається до освітнього процесу; роботодавці дають схвальні відгуки про професійні компетентності випускників ОП і підтримують розвиток ОП. ЗВО констуктивно сприймає акредитаційні процеси; підтримує розвиток НПП; долучається до реалізації українських і міжнародних освітніх проектів. У цілому, в ЕГ лишилося дуже позитивне враження від ОП, освітньої діяльності в ПДАУ та легкості в узгодженні і реалізації процедур проведення акредитації.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	A
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Шатілова Олена Володимирівна

Члени експертної групи

Яковенко Олена Іванівна

Міненко Софія Іванівна